

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 1800-20-18-18

י"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 81

"תשאל בחור למה הוא לא אוהב ללמוד, סביר להניח שהוא יסביר כל מיני הסברים. אין לו חשק, הוא לא בחור שמסוגל לשבת הרבה זמן על מקום אחד, ועוד כל מיני תירוצים מתירוצים שונים. אבל האמת הפשוטה היא שהוא פשוט לא מבין את הגמרא. קשה לו להודות בכך, אבל אם הוא היה מבין את הגמרא, הוא היה מקבל חשק ללמוד

**שיחה מיוחדת עם הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א,
על 'גישמאק בלימוד', והדרכים להשיג אותו**

אולי הוא יהיה בכולל, יהיה לו חברותא, אבל הלימוד לא יהיה כמו שצריך, כל עוד הוא לא יאהב ללמוד".
מה באמת עושים כדי להשיג גישמאק בלימוד? איך קונים את האהבה לתורה?
"אם תשאל בחור מהשורה למה הוא לא אוהב ללמוד, סביר להניח שהוא יסביר כל מיני הסברים. אין לו חשק, הוא לא בחור שמסוגל לשבת הרבה זמן על מקום אחד, ועוד כל מיני תירוצים מתירוצים שונים.

הרב אברהם פוקס והרב יעקב לוסטיגמן

כשנכנסנו למעונו של הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א, ראש ישיבות 'גאון יעקב' ו'חכמה ודעת', לא ידענו מה מצפה לנו. חשבנו שהגענו לשמוע כמה דברי חיזוק ולהמשיך הלאה, אבל כשפתח ראש הישיבה שליט"א את פיו, החל לפרוש בפנינו משנה סדורה משך שעה ארוכה, כמעייין המתגבר, כשהוא מפרט בהרחבה רבה מתוך ניסיון של עשרות שנים בהיכלי הישיבות הקדושות, כמרבין תורה שעוקב אחר התפתחות תלמידיו, ויודע לומר מה הוא המונע העיקרי שמעכב את חלקם מלהתקדם למרבה הצער.
"הגישמאק בלימוד", הסביר לנו ראש הישיבה, "הוא לא רק תוספת נחמדה לבחור ישיבה מן המניין. מי שחושב שבחור ישיבה צריך ללמוד, ואם אפשר שגם יינה מהלימוד, טועה. בחור ישיבה צריך ללמוד וליהנות מהלימוד. ההנאה חשובה מאוד, מכמה וכמה סיבות. "קודם כל, צריך לדעת שחלק גדול מהמשרים שבחורים חווים, נובע מכך שאין להם הנאה מלימוד הגמרא. בחור שאין לו גישמאק, לא יכול לשמות, אין לו חשק ללמוד. ואם אין לו חשק ללמוד, הוא לא יוכל להישאר בלימוד לאורך זמן. כמה זמן יכול בחור ללמוד במרץ, אם הוא לא באמת אוהב את הלימוד ונהנה ממנו?
"על אחת כמה וכמה כשמדברים על הטווח היותר ארוך, אחרי החתונה. כשהוא כבר מחוץ לכתלי הישיבה, ונמצא ברשות עצמו.

מפרש. כשלמדתי בישיבה בחברון בחורים היו יכולים לשבת יותר משעה על הבנה של רשב"א אחד!"

איך באמת מגיעים ליכולת הזאת להעמיק כך בגמרא ובראשונים? "צריך לרצות להתקדם, אבל התקדמות אמיתית. לא לנסות להרשים אחרים ולהוכיח להם שהתקדמת, אלא לעבוד באמת ובתמים כדי להתקדם.

"אני תמיד אומר כשמגיע אלול, מגיעים עשרת ימי תשובה, כל בחור רציני מקבל על עצמו קבלות טובות. תבדוק מה בחורים מקבלים על עצמם? להוסיף הנהגה כזאת או אחרת. בחורים יותר מתמידים יקבלו על עצמם ללמוד עוד שעה מדי יום. הוא לומד היום כשמונה שעות ביום, ורוצה להוסיף שעה תשיעית.

"ואני תוהה בעניין הזה. הרי כולנו התחנכנו בבתיים טובים. חסרים לנו מעשים טובים? כולנו מתפללים שלוש פעמים ביום, מניחים תפילין, לובשים ציצית וכו', אנחנו מדברים על בחורים רציניים, דיברתי על בחור שלומד שמונה שעות ביום. אז הוא רוצה להוסיף שעה תשיעית, אני לא מזלזל חלילה וחס בשעה של לימוד, אבל אני חושב שהיה הרבה יותר אם היה מתחיל להשקיע יותר באותן שמונה שעות שהוא כבר לומד, שיהיה עם יותר רצינות, עם יותר אכפתיות, עם יותר העמקה וחתירה לאמיתתה של תורה. עוד שעה אולי תוסיף לך שעה כל יום, אבל השבחת שמונה השעות הקיימות, תוסיף לך עוד שמונה שעות ביום! היא תקנה לך הבנה טובה יותר, הנאה גדולה יותר! למען האמת לא צריך להמתין לאלול ולעשי"ת כדי לקבל כזאת קבלה טובה, אפשר להתחיל עם זה עוד היום, החל מרגע זה."

זה נכון לא רק לגבי השבחת הלימוד, אלא לכל מצוה שעושים. לא כך?

"בוודאי! בכל מצווה להשקיע קצת יותר מחשבה, לעשות אותה בשמחה. זכיתי ללמוד בישיבת חברון ולקנות תורה ודעת מפיו של מורי ורבי המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל. הוא היה מתאר מקצת מסדר יומו של בחור ישיבה ממוצע.

"הבחור קם בבוקר, נוטל ידיים. הנה הוא כבר קיים מצווה. לאחר מכן הוא הולך להתפלל ומקיים מצוות עשה מדאורייתא לפי הרמב"ם, מצוות תפילה. הוא קורא קריאת שמע שזו מצווה דאורייתא לפי כל השיטות. לאחר מכן נוטל ידיים לסעודה ויש לו עוד מצווה, מדרבנן, מברך על הפת, סועד כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה', והנה עוד מצוות שנוספו לחבילת המצוות היומית שלו. הוא מברך ברכת המזון ויש לו שוב מצוות עשה מדאורייתא, ואולי בדרך הוא גם עשה חסד עם כמה בחורים, ואז הוא מתיישב על יד הגמרא כדי ללמוד תורה.

"נו... מה הוא חושב לעצמו כשהגמרא כבר פתוחה לפניו? בטח הוא ואמר בוא נתחיל את היום, כי עד עכשיו הרי לא עשיתי כלום... זאת טעות חמורה. תסתכל אחורה תראה מה עשיתי, כמה מצוות היש לנו מושג בכלל כמה גדולה וחשובה היא מצוות תפילה? מצוות קריאת שמע? מצוות ברכת המזון? נטילת ידיים, כל מצווה כזאת מאירה את העולם כולו, השכינה שורה על בחור כזה שקיים כל כך הרבה מצוות עוד לפני שהוא התחיל את היום שלו.

"אבל האמת הפשוטה והברורה היא שהוא פשוט לא מבין את הגמרא. קשה לו להודות בכך, אפילו בינו לבין עצמו, אבל האמת היא שאם הוא היה מבין את הגמרא, הוא היה מקבל חשק ללמוד וכל הבעיות האחרות היו נעלמות ממילא.

ראש הישיבה מתכוון לומר שהבחורים הללו מתקשים לעשות 'חילוקים', ולהבין סברות דקות בלומדעס?

"לא לא. כשאני אומר שהוא לא מבין, אני מדבר על גמרא ורש"י. הבסיס! אדרבה, דווקא לדקלם ר' חיים ו'קצות' הוא יודע מצויין. הוא ממש שולף ראשונים ואחרונים בלי שום בעיה, אבל את הגמרא הוא לא יודע.

"לכן הוא לא יכול ליהנות מהר' שמעון', כי הוא לא מבין על מה ר' שמעון מדבר. חסר לו הבסיס של הגמרא. כדי להבין ר' שמעון שקאפ באמת, צריך ללמוד קודם את הסוגיה עצמה בגמרא, לחזור עליה שוב ושוב, שתהיה ברורה ובהירה. בלי לעשות ויתורים והנחות. להבין כל מילה ברש"י, להבין מה הגמרא רוצה, מה כאב לה, למה השאלה הזאת נשאלה, ואיך בדיוק התשובה שהובאה מתרצת את השאלה. אם הסוגיה ברורה ונהירה אצל הבחור, רק אז הוא יכול ליהנות ממנה, ורק אז הוא יכול ליהנות מלפלפל בעומק הדברים."

זאת אומרת שבחורים צריכים להשקיע בעיקר בהבנת הגמרא ופחות במפרשים?

"חלילה. בוודאי צריך להשקיע בהבנת דברי המפרשים, לא בחינם קבעו גדולי ראשי הישיבות את סדר הלימוד כך שמחלקים אותו בין עיון ובקיאות. לימוד העיון יש לו חשיבות שאי אפשר לתאר, אבל זה צריך לבוא בשלב השני, רק אחרי שהגמרא ברורה ומאירה כנתינתה מסיני.

"אגב, בעניין זה אני רוצה לומר משהו שאולי הוא קצת חריף, אבל זאת נקודה למחשבה וכדאי ששימוז עליה לב. כשבחור או אברך רוצה ללמוד הרבה מפרשים וחייב לדעת את כל ה'רייד' הישיבתי בסוגיא זו או אחרת, הוא חושב שהוא לומד בעיון, וככל שידע יותר מפרשים ויותר חידושים כך העיון שלו משובח יותר.

"אבל האמת היא שמי שלומד הרבה מפרשים ואינו משקיע מספיק זמן כדי להעמיק ולהבין כל אחד מהם, הוא לא לומד בעיון אמיתי, זה לימוד של 'עיון בבקיאות'.

"כשלומדים מפרש, צריך להבין לא רק מה הוא אומר, אלא גם למה הוא אומר כך ולא אחרת. מה הכריח אותו לומר כך. האם החידוש שלו התחייב מתוך הסוגיא באופן שבו הוא למד אותה וכו'.

"אם רק צוברים ידע אודות שיטות המפרשים השונים, מה שקורה זה שבעצם לומדים עיון בבקיאות. זה הבקיאות של העיון, זה לא העיון האמיתי. זה לדעת הרבה אבל לא להבין לעומק לאמיתתה של תורה.

"אז אם אתה כבר לומד בבקיאות, לא עדיף שתלמד את דברי הגמרא? תלמד כבר כמה דפי גמרא בבקיאות, זה בוודאי יותר חשוב מללמוד כמה שיעורים של כמה ראשי הישיבות בבקיאות.

"מה הרווחת? נשארתי בלימוד שטחי. אם אתה רוצה ללמוד בדרך העיון, אז תלמד כמו שצריך, במתינות, עם מחשבה עמוקה על כל

ולא מנסה לרדת לחקר האמת עד שהדברים יהיו ברורים ומחווירים אצלו.

"נקודה נוספת בשמחת הלימוד: לשמוח בלימוד זה לשמוח בסברה אחת! לא עשר סברות. עדיף שתדע סברה אחת עד הסוף, תבין אותה לעומק עד שתוכל לשמוח איתה ולהרגיש שאתה מבין אותה מצוין, וגם אם יקשו עליך תוכל לענות ולייצג את הסברה הזאת בצורה הכי טובה, כי אתה מבין אותה באמת, ולא רק יודע לדקלם אותה. אם יש זמן ואפשרות, אפשר ללמוד עוד סברה ולשמוח גם אבל צריך להשקיע באיכות, לא בכמות, בוודאי לא כשמדברים על לימוד בעיון שכל המהות שלו זה האיכות וההבנה לעומק".

לסיום, נשמח לשמוע כמה דברי התחזקות שיסייעו לבחור שקורא את הדברים ליישם אותם בפועל...

הרמח"ל כותב על העניין של התפילה והציפייה לגאולה, שיהודי יכול לשאול את עצמו, הרי דורות רבים כל כך התפללו יהודים, על בניין ביהמ"ק שיהיה במהרה בימינו, ואם כן מה כבר יכולה להוסיף התפילה שלי? אני הקטן אוכל להצליח בכח התפילה שלי לגרום מה שלא הצליחו כל הדורות הקודמים, צדיקים וקדושים?

אלא, אומר הרמח"ל, למה הדבר דומה, לעץ גדול שאנשים רבים ניסו לכרות אותו. בא הראשון, ניסר קצת עם מסור, חטב קצת עם גרזן, ולא הצליח. בא אחריו עוד אחד והמשיך עוד קצת, וכך עשרות אנשים ניסו, עד שלבסוף הגיע האחרון נתן עודמכה אחת קטנה עם הגרזן והעץ הענק נפל מלוא קומתו ארצה. לא בגלל שכוחו של האחרון רב מכוחם של אלו שקדמו לו, אלא כי היה חסר רק עוד קצת כדי להביא לכריתתו של העץ, והוא היה זה שתרם את המעט החסר. "אותו הדבר, אומר הרמח"ל, גם בעניין התפילה על הגאולה. כולם התפללו וקידמו את הגאולה עוד קצת, עוד קצת. אבל אולי נשארנו לנו רק המכה הקטנה האחרונה שאנחנו צריכים לתת, תתפלל גם אתה, ואולי תצליח להשיג את מה שכולם ניסו להשיג ולא הצליחו להגיע אליו.

"אני אומר את אותו הדבר גם לגבי כל בחור באופן פרטי. כדי להיות תלמיד חכם צריך לחטוב, לנסר, להתייגע. אתה כבר ניסית, התאמצת, פעם ועוד פעם. עדיין לא הצלחת, אבל אולי חסרה רק עוד מכה אחת קטנה, זה נמצא בהישג ידך, רק מאמץ אחד אחרון, ובעז"ה תגיע אל היעד הנכסף, להיות יהודי תלמיד חכם!".

"אם בחור ישוב קצת על זה לפני שהוא מתחיל ללמוד, כל הלימוד שלו יראה אחרת. הוא יהיה שמח ומאושר. הוא ירגיש סיפוק.

"קנית פעם אתרוג אחרי חיפושים רבים? איזה סיפוק, אה? בחור יקר, יש לך אתרוג ביד, לא אתרוג אחד, ערימה של אתרוגים, כל מצווה יש לה חשיבות בפני עצמה. תחשוב על זה, תתבונן בזה ותראה מה אתה 'שווה', תשמח, תלמד עם חשק והנאה.

"אם תשימו לב, עד עכשיו לא דיברתי בכלל על בחור שמתאמץ להרבות במצוות, אלא בחור שעשה מה שכל בחור אחר עושה בשעות הבוקר. הוא ממילא עושה את זה, אז שישקיע קצת מחשבה, "עכשיו אני נוטל ידיים ומקיים מצווה", תשמח! אני לא אומר לצאת בריקוד, אבל תחשוב על זה שהאמת האמיתית היא שבאמת היית צריך לצאת בריקוד! וזה עוד לפני שהתחלת בכלל ללמוד...

"אז כן, נכון שהטבע של האדם מושך אותו לקבל על עצמו עוד דברים, עוד מצוות, במקום להשביח את אלו שהוא מקיים ממילא. אבל אם אנחנו רוצים להרגיש סיפוק, צריך לעשות את מה שאנחנו כבר עושים עם קצת יותר מחשבה והתבוננות, זה יעניק לבחור, לכל בחור, סיפוק עצום והנאה מרובה".

אולי יהיו בחורים שיטענו שזה עלול להביא אותם לגאווה חלילה... "ויגבה לבו בדרכי ה'. צריך לדעת מתי צריכים להיות ענווים, ומתי הדבר אסור בתכלית האיסור. לשמוח במצוות ולהעריך את המצוות שעשית זו לא גאווה חלילה וחס. זו אמונה! זו ההכרה שהקב"ה מלוא כל הארץ כבודו וכל פעולה שאנחנו עושים למענו נזקפת לזכותנו ונרשמת לנו וגם נקבל עליה שכר עצום.

"הרי חז"ל אומרים שאפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון. אז למה הם נקראים 'ריקנים'? כי הם לא מודעים למצוות שצברו והתמלאו בהן.

"אדרבה הענווה הפסולה וההרגשה של בחור שהוא לא שווה כלום וממילא לא יצא ממנו כלום, זה שורש כל הרע. זה גם חיסרון גדול באמונה וגם מונע ממנו להתקדם ולהצליח בלימוד ובכל דבר שבקדושה".

ראש הישיבה אמר שבחור צריך להשביח את הלימוד שהוא לומד ממילא, אבל איך באמת עושים את זה בפועל?

"קודם כל צריך לדעת לקנות מכל רב. בחור שחושב שהמגידי שיעור הזה לא מתאים לו, ושהר"מ ההוא לא יודע ללמוד לדעתו, לא יכול להצליח בלימוד. כדי להצליח בלימוד צריך לקנות מכל רב כל מה שאפשר. להתבטל בפניו, לשמוע אותו, לכבד אותו לא רק כלפי חוץ, אלא גם בעומק הלב, לדעת להעריך אותו ולקבל ממנו. יתירה מזאת, צריך לדעת גם לקבל מחבר. אולי החבר הזה אפילו פחות מוכשר ממך, אבל תמיד אפשר לקבל ממנו, לכל אחד יש דרך חשיבה קצת שונה, ולא בכדי אמרו חז"ל שתורה נקנית בדיבוק חברים.

"אני לא אומר שאסור להקשות על הר"מ ולהתווכח אתו על סברות שהוא אומר, או על פירושים שהוא מסביר. בוודאי שצריך, כך היא דרכה של תורה. לא הביישן למד, צריך לשאול, ואם לא הבנת אסור להתבייש. זאת לא בושה לא להבין. הבושה היא למי שלא שואל

כשמטר המהלומות העזות, שניתך על חלון בית המדרש לא הסב את תשומת ליבו של רבינו, השחיל האיש את ראשו מבעל לחלון והרעים אל חלל בית המדרש: "איך דארף א רגע מיט דער רב, איך דארף א רגע מיט דער רב"... אני זקוק לרגע אחד עם הרב, אני זקוק לרגע אחד עם הרב...

מעט מזעיר משקידתו העצומה של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

באוזני אחד מנכדיה ואמרה: "אני תולשת את שערות ראשי כדי שלא לדבר עימו דברים בטלים, ואתם מדברים איתו כל כך הרבה!?"

"עתה שעת הסדר הקבועה שלו"

אם חלוף השנים שמעו של רבנו הלך וגדל, ורבים התדפקו על דלתותיו יומם וליל, מי בבקשת צעה והכוונה, מי בשאלת הלכה והוראה ומי בענייני השקפה והנהגה. המונים עשו דרכם אל פאתי שכונת "מאה שערים". ראשי ישיבות, רבנים, דינים ופוסקי הלכה וכן יחידים, שניצבו בפני בעיות סבוכות הטעונות הכרעה, שירכו את רגליהם אל מעונו הצנוע וביקשו לפגשו פנים אל פנים.

הפונים הרבים שלא ידעו על סדריו הקבועים והחרוטים בסלע, הגיעו אל ביתו שם היתה הרבנית מקבלת אותם במאור פנים ובהתנצלות מה ומסבירה, כי הרב שוהה עתה בבית המדרש "אוהל שרה" ואי אפשר להפריעו.

"עתה שעת הסדר הקבועה שלו", היתה חוזרת על דבריה יום יום מבלי לאות, "אם זו שאלה של פיקוח נפש ניתן להקיש על דלתות בית המדרש הנעולות או על החלון. אבל האמת היא שחבל על המאמצים, אפשר לדפוק כמה שרוצים, אך כשהרב שקוע בלימודו הוא אינו שומע דבר. לכן מוטב לחכות לערב, לשעות קבלת הקהל, בהן קדיש הרב מזמנו לציבור השואלים".

היו שניסו את מזלם ופנו בכל זאת לנקוש על דלתות בית המדרש, אך העלו חרס בידם, רבנו לא שמע ולא הרגיש מאומה. אחד המתדפקים שחזר אל הבית רווי אכזבה כדי לברר את זמני קבלת הקהל, שפך לבו

משחר נעוריו טמן רבינו עצמו בד' אמות של הלכה, כשהוא סוגר עצמו על מנעול ובריה בבית הכנסת "אוהל שרה" ונשאב אל הגמרא באין מפריע. ברבות השנים, כאשר שמו יצא לתהילה בארבע כנפות תבל, רבו הפונים שהתדפקו על דלתותיו יומם ולילה וביקשו להיוועץ עמו בהלכה, בעצה ובהנהגה. אין לתאר ואין לשער את גודל כאבו ושברון נפשו כאשר נאלץ להתיק עצמו מעמלו ושקידתו ולפנות לענייני חולין. הרבנית הצדקנית ע"ה, ששימשה לרבנו כאשת חבר במשך עשרות בשנים, נהגה לומר תמיד: "עזבו את בעלי ר' יוסף שלו, הוא אינו עסקן, הוא 'שיבה מאן'!"

כלולותיו של רבנו נערכו ביום שישי, לפני קבלת שבת, כמנהג בני ירושלים באותם ימים. החופה נערכה לפני השקיעה, ולאחר שהנוכחים היטיבו את ליבם במעט מזונות ומיני תרגימא, מיהרו הכל לקבלת שבת ותפילת ערבית, שלאחיהו נערכה סעודה אחת, ששימשה כסעודת שבת וסעודת חתונה גם יחד.

במשך כל השבת שקד החתן הטרי על תלמודו, וביום ראשון, כאשר הגיעה העת לעסוק בסידורים הראשונים וברכישת הכלים הנחוצים בעבור הבית החדש, פנה לרעייתו הצעירה ואמר:

"הן ידוע, כי הכל הולך ונחתם על פי ההתחלה, וכאשר מבקשים לבנות בניין רב קומות יש לאזן וליישר את יסודותיו במחשבה תחילה. על כן מבקש אני שימי נישואינו הראשונים יהיו כולם קודש לתורה ועמלה. הבה נדחה אפוא את הסידורים הנחוצים בכמה ימים!"

הרבנית, שאומנה בבית אביה הדגול על ברכי התורה והיראה, נעתרה לבקשה אך בטרם הביעה את הסכמתה, שאלה: "למשך כמה זמן נדחה את ההיערכות והסידורים?"

"למשך אלף ימים!" הפטיר רבנו בעוד רעייתו מתרצה לבקשתו. במשך אלף ימים שקד רבנו על תלמודו ללא הפוגה. לאחר שחלפו הימים הקצובים, התברר כי הסידורים הסידורים ההכרחיים כבר בוצעו על ידי הרעייה הצעירה, ואילו הסידורים שהמתינו עד כה יכולים לסבול דיחוי של עוד אלף ימים!

כך חלפו להם אלף ימים ולאחריהם עוד אלף ימים ולאחריהם עוד אלף ימים בהם הפך רבנו מחתן רך בשנים ומצורב צעיר לגברא רבה ולפוסק הדור, שהבהיק את שמי העולם בתורתו ובפסקיו.

ראויה לציון הקפדתה העצומה של הרבנית במשך כל ימיה, שלא להפריע את בעלה הדגול מלימודו ויהי מה. היתה זו הנהגה מופלאה, האפופה במסירות נפש של ממש. ברבות הימים התבטאה הרבנית

וועל דאווענען פאר אייך", נו, שיהיו חיים של שמחה וברכה והצלחה לשנינו, אני אתפלל עליכם!

מציין מן החרכים

נכד רבניו, הרב ליפא ישראלזון, מספר: ככל שהאנשים היו גדולים יותר, כך הם ידעו להעריך את תורתו יותר! פעם פניתי אל דודי, הגאון רבי חיים קנייבסקי, בענין ציבורי נצרך ביותר וביקשתי ממנו להעלות את הנושא לפני סבי. הגר"ח נענה והשיב כי אם יזמן לו להיות בירושלים בעת בה חמיו אינו עוסק בלימודו, הוא יעלה בפניו את הדברים.

ימים ספורים לאחר מכן נודע לי, שלמחרת היום מוזמן הגר"ח לשמש כסנדק בברית, שתיערך באולמי "בנות ירושלים" בשעת צהריים בה מרן הגר"ש נח קמעא וסועד את ליבו. מיהרתי לבית הגר"ח וצינתי בפניו, כי כדאי לנצל את ההזדמנות בה ישהה בסמוך לבית מרן הגר"ש בעת הצהריים כדי לשוחח עימו בעניין בו נדברנו.

"באמת זו הזדמנות", השיב לי הגר"ח "אפנה לבית מורי חמי לאחר הברית, ואם אגיע בשעה שאינו יושב ולומד, אכנס ואדבר עימו על כך". "מדובר בענין מאוד חשוב!" הגבתי, "אולי כדאי לדבר עימו בכל מקרה, אף אם ילמד באותה שעה!"

ברם הגר"ח דחה את דברי והשיב: "איני יכול להפריע לו באמצע הלימוד! אין לנו שום השגה בלימוד של הסבא, מדובר בהרבה יותר ממה שאנחנו מבינים!"

יראת הכבוד והתבטלותו בפני מרן הגר"ש בלטו לעין כל. כל כמה וכמה פעמים הבחנו, כי אין הוא פותח פיו עד שמרן פונה אליו בשאלה: "נו, וואס זאגסטו?" מה אתה אומר?

בהזדמנות אחרת העיד בפני הגר"ח, כי מעולם לא אמר דעתו בפני מרן הגר"ש מבלי שהוא עצמו יפנה אליו תחילה וישאל לדעתו בענין. כאשר בנו של רבי יצחק זילברשטיין בא בברית האירוסין, נערך הטקס במעונו של מרן, כשסבת החתן, הלא היא הרבנית שיינא חיה אלישיב ע"ה טורחת ומכינה תופינים ומגדנות עבור האורחים.

לאחר שרבנו כיבד את האירוע בנוכחותו הקצרה, הוא קם ממקומו שבראש השולחן ויצא את הבית כדיל מסור את השיעור הקבוע, שהתקיים מידי יום ביומו בבית המדרש "תפארת בחורים".

על מפתן הבית המתינה אם החתן, הרבנית שושנה זילברשטיין ע"ה, שפנתה אל אביה הגדול ואמר: "רוצה אני לומר יישר כח!"

"יישר כח עליך לומר לאמא!" הגיב רבנו בבדיחות, "היא היכנה את העוגות ואת השתיה, בעוד אני לא טרחת במאומה!"

אולם הרבנית זילברשטיין שבה והסבירה את כוונתה: "רוצה אני לומר יישר כח על שנעתרת להקציב לנו דקות אחדות מזמןך היקר!"

היה זה אות ומופת לגדלותו של אותו בית דגול, שכל יוצאי כתליו ידעו גם ידעו, כי אן בנמצא דבר יותר יקר מאשר זמנו של העמל בתורה, שכל רגעיו ושניותיו קודש לתלמודו ושקידתו!

לימים התבטאה הרבנית עליזה שושנה זילברשטיין ואמרה: "שני דברים בלטו בבית אבי: ההקפדה על אמת, והתחושה כי מי שמתבטל ולא לומד, המבט עליו הוא 'בשביל מה אתה חי?'"

(מתוך הספר עמודו של עולם)

בפני הרבנית והצר על השאלה הדחופה שתצטרך להידחות במשך מספר שעות עד לעת היעודה.

בנסיון לנחמו הפטירה הרבנית: "מה אפשר לשות. כל יום מגיעים לכאן אנשים, שבפיהם שאלות דחופות, ולכולם אני אומרת אותו הדבר: 'כשהרב באמצע הלימוד הוא שקוע לגמרי, הוא אינו שומע כלום ואינו רואה כלום!'"

לאחר רגעים מספר, בנסיון להפיס את דעתו, הוסיפה הרבנית משפט המגדיר את מהות חייו של מרן: "הוא אינו פותח את הדלת לאיש, פשוט שאינו שומע. אולי כשיבוא המשיך יפתחו דלתות 'אוהל שרה' לראשונה באמצע סדר לימודו, אך עד אז לא מסתבר שהדבר יקרה אי פעם!"

כי בנפשנו הדבר

באחד הימים, בעוד רבנו ישוב כדרכו בבית המדרש "אוהל שרה", עסוק במסכת זבחים, כשראשו ורובו מונחים בסוגיא בהתמדה ובדביקות עצומה, וקולו הערב והנעים מבאר את פרטייה ודקדוקיה, נשמע לפתע קול דפיקות עזות על חלון בית המדרש.

היה זה אדם שהתבשר על ידי רופאיו, כי עליו לעבור ניתוח מסובך, ובטרם ביצוע הניתוח ביקש להיוועץ עם רבנו. לרגל נחיצות הענין והעול הכבד של עיבו השבור, התיר האיש לעצמו להפריע לרבנו בעצם לימודו כדי לשמוע את חוות דעתו ולברר מה עליו לעשות וכיצד יש לנהוג.

כשמטר המהלומות העזות, שניתך על חלון בית המדרש לא הסב את תשומת ליבו של רבנו, השחיל האיש את ראשו מבעל לחלון והרעים אל חלל בית המדרש: "איך דארף א רגע מיט דער רב, איך דארף א רגע מיט דער רב... אני זקוק לרגע אחד עם הרב, אני זקוק לרגע אחד עם הרב..."

כך עמד האיש כשגופו בחוץ וראשו בפנים וחזר על קריאתו שוב ושוב, עד שהבין כי זעקותיו חסרות תוחלת ונטש את המקום רווי אכזבה.

לעת ערב, בשעות קבלת הקהל, נכנס האיש לחדר רבנו ופתח בבקשת מחילה על שהפריע לו היום באמצע לימודו, כשהוא מצטדק כי הדבר כרוך בפיקוח נפש.

רבנו, שסבר כי על אף דחיפותה יכולה השאלה להידחות למועד מאוחר יותר, הרים אליו את עיניו המאירות ואמר ללא כעס וטינה, כשצער וכאב ספוגים בקולו: "דו ביסט דאס, דו פייניגסט מיר, דיינאע יסורים האבען מיר געפייניגט, פאר וואס? "איך בין א דוקטור, א אמבולנס!?" זה היית אתה, הייסורים שלך עינו אותי, למה?! האם אני רופא, האם אני נהג אמבולנס!?"

"און מיינע אייגענע יסורים, און מיינע ביטערע יסורים פון מבטל זיין תורה?" אני נהיה חולה כשאני נאלץ להפסיק באמצע הלימוד, וכי יסורי ביטול התורה שלי הם לא פיקוח נפש!?"

רבינו הרים את ראשו בשנית והעלה על פניו העייפות את החיוך הרך והחמים ביותר שניתן להפיק. לאחר מכן התרומם ממושביו ובאופן נדיר חיבק את כתפי המבקר ואמר לו בחמימות גדולה: "נו, זאל זיין א געזונטער לעבן מיט שמחה מיט ברכה והצלחה צו אונז ביידע, איך

**בימים בהם הייתי ראש ישיבה בכפר סבא נוכחתי לראות כי לא לכל
הבחורים יש טעם בלימוד. הלכתי איתם אל מרן החזון איש שייתן להם
עצה איך לקבל טעם בלימוד. החזון איש אמר להם כך: "טעם בלימוד
זה כמו לחפור באר ולמצוא מים. השאלה כמה לחפור... אחד חופר יותר
ואחד פחות, כל אחד שלומד בהתמדה- יקבל טעם!"**

השקיענות והעמל בתורה של מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

הערבות בתורה, שיהיה לנו טעם בתורה ולא על התורה בעצמה".
"אספר לך", הוסיף מרן ראש הישיבה, "בימים בהם הייתי ראש
ישיבה בכפר סבא נוכחתי לראות כי לא לכל הבחורים יש טעם
בלימוד. הלכתי איתם אל מרן החזון איש שייתן להם עצה איך לקבל
טעם בלימוד. החזון איש אמר להם כך: "טעם בלימוד זה כמו לחפור
באר ולמצוא מים. השאלה כמה לחפור... אחד חופר יותר ואחד
פחות, כל אחד שלומד בהתמדה- יקבל טעם!"
הבחור יצא את ביתו של מרן ראש הישיבה מצויד בעצה מעשית-
כדי לקבל טעם בלימוד יש לעמול.
המציאה בוא תבוא, אך ככל שהעמל- החפירה תהיה מרובה יותר,
עמוקה יותר, כן יגדל הסיפוק ממצייאת המים שבמעמקי הבאר.

לא רעב ללחם... כי אם לשמוע את דברי ה'

שאלות בהלכה נוגעות כידוע במציאות. המציאות המשתנה עשויה
להפוך את הכרעת הפסק ולשנותו מקצה אל קצה. ואולם ישנן
הלכות שנראה שפסיקתן תקועה במסמרות ואין מציאות שתקום
ותשנה אותן ולו במשהו.

אחת מהלכות אלו היא ההלכה במסתפק אם אמר "רצה" בברכת
המזון בשבת אם לאו. ספק זה מוכרע בהלכה לצד השכחה, ועליו
לחזור, שכן רגילות הלשון של כל השבוע היא שלא לומר 'רצה',

הקב"ה ישלם שכרם

שעות לימוד ארוכות ומוקפדות, אמירת שיעורים, מסעות חיזוק
ומשא העם, ועל כולנה חופפת ההתמדה השקיענות והעמל, בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך בשכבך ובקומך- תמיד!
קרה שיצא מביתו בשעת אחר הצהרים למסע חיזוק במספר
מקומות מרוחקים בפאתי ארץ. שיחה ועוד שיחה ועוד... אל מעונו
שב אחרי חצות הלילה באפיסת כוחות. למרות התשישות מהמסע
המפרך. ומשיחותיו הרבות, התגבר כארי, נטל גמרא והתיישב
ללמוד מתוך מאמצים. כאשר הכריעה אותו העייפות, ולא היה
ביכולתו להמשיך לישיב ליד הגמרא וללמוד, שכב לישון לזמן קצר,
ואז אעירה שחר- התגבר כארי לקום לומר את שיעורו הקבוע טרם
עלות השחר.

הטרדות הרבות המקיפות את רבנו ממשא הדור, עוברות לצד
סדר היום המופקד, כשבראש מעייניו התורה משובש חיו. מספר
עד ראייה - בתקופת הבחירות בשנת תשס"ט נסע רבינו מעיר
לעיר ומכרך לכרך לעורר את ציבור בתי התורה עד כמה חשובה
ומשמעותית המערכה. והנה תוך כדי נסיעה מהתם להכא אורו
עיניו- הנה! עתה התבאר לי פשט בדברי הגר"ח מבריסק בבבא
קמא, זה זמן רב שמתייגע אני בדבריו אלו. והנה אחר תקופה כה
ארוכה של חיפוש וליבון הדברים, האיר ה' עיני בהיותי בדברי נוד
מתוך טרדה וטלטלות הדרך.

מים מתוקים במעמקי הבאר

באחד הימים הגיע אל מעונו של מרן ראש הישיבה בחור ממנצ'סטר.
הלה התפלל שחרית במניין של ראש הישיבה אשר מתקיים בביתו,
ולאחר מכן ניגש לבקש ברכה.

"רצוני שראש הישיבה יברכני שאצליח בתורה וביראת שמים".
השיבו מרן ראש הישיבה: "הנך חושב, באמת, שברכתי תעזור לכך?
דע לך- אף ברכה לא תעזור".

התפלא הבחור והלא רק עתה בקשנו "והערב נא... את דברי
תורתך...". אם כן נראה שזו משאלה הנתונה לשינוי לטובה? "תפילה
אינה ברכה", תקנו מרן, "ומלבד זאת- בתפילה זו מבקשים על

ומה הדין לגבי, והרי אוכל אני פת רק ארבע פעמים בשבוע: שלוש סעודות בשבת קודש וסעודת מלווה מלכה.. יוצא אפוא שהרגילות שלי היא לומר רצה, שלוש סעודות עם רצה, לעומת סעודה אחת בודדה בשבוע ללא רצה..."

הגר"י לוינשטיין זצ"ל שרצה לדעת כמה שנים של גדלות ושל ניתוק מעולם הגשם טמונים בשאלה הלכתית זו שאל- "כמה שנים נוהג ראש הישיבה כך?"

התשובה הדהימה אותו:
"שבעים שנה!"...

(מתוך הספר גדול בקרבך)

וממילא סביר להניח שבמצב של חוסר שימת לב לא אמר, כפי שלא אמר במשך כל סעודות ימות החול במשך השבוע.

איזו מציאות יכולה להפוך את הספק הזה, והרי אכן כן שגרת הלשון של כל ימות השבוע היא שלא לומר 'רצה'...

אמנם כן, שאלות בהלכה נוגעות כידוע במציאות, ומציאותם של גדולי ישראל- שונה!

ארע ובאחד הימים עת הרהר מרן ראש הישיבה בפסק זה נתעורר לו ספק מעניין אותו שטח לפני נאמנו ומקורבו הגר"י לוינשטיין זצ"ל: "המסתפק אם אמר 'רצה' בשבת קודש חוזר כי שגרא דלישנא של כל השבוע.

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

'אתה הולך למכולת, שאל אותי החזו"א, נוטל לידך כוס מיץ ונותן בעבורה כסף. האם מכרת כסף ושלמו לך בעבורה מיץ, או שמא להיפך, קנית מיץ, ושלמת בעבורו כסף?

הגאון רבי יוסף שטייגל שליט"א מראשי ישיבת 'ברכת יצחק' מעלה זכרונות ילדות בצלו ובשכנותו של מרן החזו"א

החזון איש, 'סוגיית תקפו כהן בבבא מציעא' השבתי, נו, תגיד משהו, ביקש, הרציתי בפניו את דברי הרמב"ם בסוגיה והקושיה עליהם, ואת התירוץ של הגהות הגר"א על פי דברי הרשב"א. את זה אומר הרשב"א, אמר החזו"א, אבל מה אתה אומר? היתה זו בשבילי אותה שעה מעין קריעת ים סוף. חזרתי פעם נוספת על דבריי. הסמקתי מבושה. לא ככה לומדים' אמר לי, עליך לחשוב מה אתה אומר, ואם כתוב ברשב"א לא כך, עליך להבין מדוע.

באחד מימי הפורים סרתי לביתו, יחד עימי היו בבית שבעה אנשים נוספים, הוא שכב על מיטתו, ואחד מן הנוכחים ביקש ממנו כי יאמר 'פורים תורה'. פתח החזו"א ואמר: 'סוס חי שלושים שנה', כתוב שהמן ביקש לרכב על סוס שרכב עליו המלך, על כך אמרו חז"ל 'סוס שהמלך רכב עליו - בזמן שהמליכו אותו', נמצא לפי זה שהסוס היה בעת המלכת המלך בן חמש עשרה, ומאז שהתחיל המלך למלוך ועד שביקש המן לרכב עליו חלפו שנים עשרה שנות מלכות, נמצא שהיה הסוס בן 27, 'אאלטער פעלד (סוס זקן)' אמר החזו"א, והעלה חייוך על פני הנוכחים.

נדמה לי, אומר רבי יוסף, כי ביאור הדברים הוא כך: אצל אדם פחות משישים שנות חיים הרי זה בבחינת כרת, מחצית מאותן שנים הן שלושים, ובפרקי אבות נאמר 'בן שלושים לכח', שכן שלושים שנה הן אמצע החיים. אם סוס חי שלושים שנה, הרי שאמצען הן חמש עשרה.

זכות גדולה, מספר רבי יוסף, נפלה בחלקי ובחלקו של אחי הצעיר ממני שמרן החזו"א ילמד עמנו מידי שבת בשבתו, במשך תקופה שהתפרסה על פני שלוש שנים. היה זה לאחר סעודה שלישית שאותה נהג החזו"א לאכול בסיומה של מנחה גדולה, אנו היינו ממותנים לו שייסיים את סעודתו, אז היינו דופקים בדלת שנפתחה על ידו. לימודנו לא היה על סדר קבוע, כי אם עסק כל פעם בחומר שאותו למדנו בשבוע הקודם.

שאלו אותי פעם כיצד עלה בידי החזו"א לרדת מרום פסגת עמקותו אל רמתם של ילדים צעירים כמותנו? נתתי לכך דוגמה שתיטיב לתאר את הצורה שבה נהג ללמוד עמנו: 'אתה הולך למכולת, שאל אותי החזו"א, נוטל לידך כוס מיץ ונותן בעבורה כסף. האם מכרת כסף ושלמו לך בעבורה מיץ, או שמא להיפך, קנית מיץ, ושלמת בעבורו כסף? למאי נפק"מ, אם אתה יכול להתחרט אם לאו. אם קנית מיץ, הרי שאתה צריך לעשות קנין משיכה, אמר לי. באופן זה, ביקש לבאר לי את דברי המשנה הראשונה בפרק הזהב, אם הזהב הוא הדבר שאותו קונים, הרי שחייבים לתת תמורתו את הכסף. עבורי הצעיר, היו הדברים קשים מעט להשגה באותה עת.

לא אחת שמעתי מפיו בעת הלימוד דברי הערכה על הגרעק"א, חשתי כיצד כאשר הוא מדבר עליו ממלאת אותו יראה. על המשנה ברורה נהג לומר: 'רואים פה את שיטת הגרעק"א'. ידוע גם כי אחיו התפאר בין חבריו בבחרותו, כי הינו אח של רעק"א. לתמיהת חבריו, הסביר כי סברותיו הינן כשל הגרעק"א.

תקופת הבחרות, אותם ימים שבהם כבר עמדתי על דעתי, מנעו ממני מלהמצאות בחברתו כפי שמורגל הייתי עד כה. היה זה לאחר שבשנת התש"ז עברתי ללמוד בישיבת מיר, בה למדתי למשך תקופה של מספר חודשים, החל מחודש חשון ועד לחודש שבט, שכן בחודש חודש אדר כבר הטילו השלטונות הבריטים עוצר על שכונת בית ישראל, דבר שאילץ אותי לשוב לבני ברק, לישיבת פוניבז'. ברור היה לי כי במפגשי הראשון עם החזו"א אדרש להשיב לשאלותיו הנוגעות ללימוד המסכת. משכך, מנעתי עצמי מלראותו במשך כחצי שנה, אלא אם כן וידאתי כי אנשים נוספים מצויים אצלו באותה שעה. חלפה חצי שנה, אזרתי אומץ בקרבי, הגעתי לביתו בגפי, וכאשר יגורתי כן היה. 'מה אתה לומד?', התעניין אצלי

מקבל טלפון מאחי הצעיר, ומספר לי שהגיע אדם לגר"ח ושאלו על אודות דברי המדרש שכאשר ישנו יהודי המצוי בצער, הקב"ה מודיע זאת ליעקב אבינו, ומבקשו שיתפלל עליו. מדוע דוקא ליעקב? שאל האיש. ענה לו הגר"ח, יוסף שטיגל סיפר על החזו"א שאלו שמתעמקים בלימוד מבינים טוב יותר את צערן של הזולת, לכן מספר זאת הקב"ה דוקא ליעקב. כך זכיתי לקבל הסכמה מרבי חיים קנייבסקי.

שמעת שיירו פעם לעבור של החזו"א? שואל רבי יוסף, היה זה היכן שניצב כיום רחוב חתם סופר, בבית הראשון מצד שמאל התגורר יהודי אמיד שהעסיק אצלו פועלים ערביים, קינן בו החשש שמא הם יגנבו מביתו, ולשם כך, ביקש מן השומר המקומי כי יפטרל בקרבת ביתו. היתה זו שעת בוקר מוקדמת שלאחר ליל קיץ, והחזו"א שביקש לעצמו מפלט מהחום, שכב על ספסל במרפסת ביתו כשהוא מכוסה בסדין. השומר שחלף במקום הבחין בדמות העוטה על עצמה סדין, סבר לתומו כי נפל לידי אחד מאותם ישמעאלים. 'הרם ידים', צעק לעברו של החזו"א שלא שמע את הקריאה, ומשלא קיבל שום תשובה, ירה לעברו. הכדור חלף כמטר מעליו, וחדר מבעד לדלת העץ. לאחר מכן התקרב החזו"א לעברו, הזדהה וטרח להסביר את סיבת שהותו במקום. בתפילת שחרית שלאחר מכן, בה נכחתי גם אני, הגיע החזו"א לבית הכנסת וביקש מהגבאי עליה. הגבאי סבר לתומו כי בכוננת החזו"א לברך 'הגומל', ולא היא, 'אחזתי באמצע ברכת התורה, סיפר, כשלפתע הפר את השקט אותו כדור תועה, עובדה שבלבלה אותי, ובשלה אבדתי את הכוונה ואת המקום שבו אחזתי. משום כך, אני רוצה לצאת ידי חובת הברכה בברכה שאומר על הספר. אין לי הסבר מדויק לדבר, אומר רבי יוסף, אמנם כך חרות הדבר בזכרוני.

(מתוך מוסף שבת קדש יתד נאמן)

מקרה נוסף שבו שנינו של החזו"א גרמה להעלות חיוך אצל סביבתו, אם כי לא הייתי נוכח באותו מעמד, התרחש בימי חג הסוכות, עת שהתה אצלו קבוצת בחורים, על השולחן היו מונחים מזונות, אמנם בני החבורה התביישו ליטול מהם, עד אשר אחד מהם אזר די אומץ ונטל לעצמו מן התקרובת. החזו"א הבחין בבני החבורה המביטים בחברם בעין ביקורתית, הוא רצה להציל המצב, החזו"א אמר להם: היתה לבחור 'חקירה', הרי מצטער פטור מהסוכה, אם בכל זאת ישב בסוכה נקרא הדיוט, והקופץ בראש גם הוא הדיוט. אמר הבחור לעצמו, אם כבר הדיוט עדיך להיות עם עוגה.

זכור לי מקרה שבו באה לידי ביטוי חכמתו הגדולה של החזו"א, היה זה בראש השנה, הגאון רבי דוד פוברסקי היה בעל תפילה בשיבת פוניבז', בנו הגאון רבי ברוך דב שליט"א, שכב באותה העת במיטה כשהוא סובל מנפיחות בשפה, דבר שגרם לחום גופו לעלות. הלך בחור מהישיבה לבקרו, ורץ לספר לחזו"א על מצבו. החזו"א קם ויצא לראות במה דברים אמורים, הגיע אל מיטת חוליו, הסיר את משקפיו, התכופף אליו ובחן את מצבו. על אתר הודיע כי יש להבהילו בדחיפות לרופא, תוך שהוא מורה למסור לרופא בשמו כי יש לנתחו. מאוחר יותר התברר כי החולה היה נתון בסכנת חיים בשל המוגלה שאיימה לחדור לווריד, דבר שאובחן על ידי החזו"א בזמן אמת.

זכרון נוסף שיש לי מתקופת לימודי בפוניבז', אולם הישיבה שכן אז היכן שנמצא כיום חדר האוכל, הגיע יהודי ואמר לי שהוא מגיע מביתו של החזו"א, לשם הלך בכדי לבקש ברכה מעבור בנו החולה. 'עלה לישיבת פוניבז', בקש מעשרה בחורים ששקועים בלימוד לומר עשרה פרקי תהלים, ולאחריהם יאמרו 'מי שברך'. לפני מספר שנים, ספרתי זאת לגבאי של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, תוך שאני מפרש את דברי החזו"א בכך, שאותם השקועים בלימוד, מסוגלים יותר להיות מצירים בצרתו של יהודי. הלך הגבאי וסיפר את הדברים למרן הגר"ח. והנה, לאחר מספר חדשים, אני

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

חדש חדש חדש

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
נפתח במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום

מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

נשאתי את עיני לשמים, שהוסיפו להצליף טיפות כבדות וקפואות על גופי, הקור צרב את כפות ידי כמכות אש. סכנת חיים! - מלמלתי לעצמי - אני עלול לגווע כאן למוות! פיקוח נפש דוחה הכל! ופסעתי קדימה את הפסיעה הראשונה... אך מיד נעצרתי כנשוך נחש

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א על מסירות נפש לתורה

צלף על ראשי ללא רחם ושיני נקשו ללא הרף. סוף סוף ראיתי את בית החייט. אנקת רווחה נמלטה מפני, עוד רגע אהיה ספון תחת גג כלשהו, ואולי - אפילו המחשבה על כך היתה מעודדת - אולי נותר עדיין התנור חם ואוכל להניח עליו את אצבעותי הקפואות! בשעת לילה כה מאוחרת הייתי משוכנע שאמצא את הבית חשוך לגמרי, אולם הופתעתי - נרות דולקים היו בתוכו, ומבעד לחלון הבחנתי בכמה דמויות של נערים המתהלכות שם. מה מעשיהם בבית החייט? - תהיתי, כשהתקררתי יותר התחלתי לשמוע את הקולות שהשמיעו - אלו לא היו לא קולות של אבי ורבא או של 'תנו רבנן'. בכלל לא. היו אלו קולות שאין בן תורה יכול לשמען. בבת אחת נעצרתי ונעמדתי במקומי. אם בן תורה אינו צריך לשמוע קולות שכאלו, משמע שכל פסיעה מכאן ואילך הינה בגדר של המכניס עצמו לידי נסיון, ופירוש הדבר הוא שאסור לי להתקדם לעבר הבית. נשאתי את עיני לשמים, שהוסיפו להצליף טיפות כבדות וקפואות על גופי. הגשם לא נראה היה כעומד לחדול, והקור צרב את כפות ידי כמכות אש. סכנת חיים! - מלמלתי לעצמי - אני עלול לגווע כאן למוות! פיקוח נפש דוחה הכל! ופסעתי קדימה את הפסיעה הראשונה - - - אך מיד נעצרתי כנשוך נחש - הצלחתי לזהות בתוך הבית כמה בחורים פורקי עול ממש. לא הצלחתי להבין מה להם ולחייט שהיה

כשאדם מקדש עצמו ומתאמץ כדי שלא לחטוא, דואגים מן השמים להוסיף לו קדושה וטהרה ושומרים עליו, שחלילה לא תיפגם נשמתו הטורה.

מעשה נורא בעניין זה מופיע בספר "רמתיים צופים" שחיבר רבי שמואל שיינוער: רבי שלמה לייב מלנצה, אבי השושלת של אדמו"רי ביאלא, חי בפולין לפני למעלה ממאה וחמישים שנה, והוא זה שסיפר במו פיו לרבי שמואל אודות המאורע שהפך את חייו והעלהו לפסגות;

הייתי ילד צעיר כאשר החליטו הורי שהגיע הזמן לגלות למקום תורה. הם ביקשו לשלחני לשיבה מסויימת בעיר פלונית, ואמי נסעה ללוותני לשם ולדאוג לכל צרכי.

כשהגענו לאותה עיר וחיפשנו חדר, או לכל הפחות מיטה לשכור אותה לצרכי מגורים ושנה, התברר לנו שזוהי משימה בלתי אפשרית - בכל העיר הייתה התפוסה מלאה. היינו אובדי עצות. מה עושים? הרי לא יעלה על הדעת שאוותר על לימודים בשיבה בכלל סיבה שולית כזו, ומאידיך גם לא יתכן ללמוד בשיבה כשאינן היכן לישון! התרוצצנו מקצה העיר לקצה השני, עד שלבסוף הגענו לביתו של חייט שומר תורה ומצוות, שנאות להשכיר לי חדר ובו מיטה. אמא שמחה במציאה כמוצאת שלל רב ושילמה מראש לכל החורף הקרוב, אחר נפרדה ממני בדמעות ובתפילה, ושבה הביתה. אני נותרתי לבדי.

הימים הבאים לא היו קלים עבורי. מלבד מקום שינה התברר לי שאני זקוק גם לאוכל, אלא שלא תמיד האזינה המציאות לתביעותי של הגוף, ולא פעם נאלצתי לרעוב או לכתת רגלים כדי להשיג מקום לאכילה.

אולם הכל היה שווה - כל עוד ישבתי ולמדתי תורה. באחד הימים השכמתי קום והלכתי לשיבה. היום הסגרירי שבחוץ כלל לא הורגש למול האש שבערה בבית המדרש, אש שאינה מעלמא הדין ואין מקורה מגורי עצים או נפט - אלא באותיות הקדושות. הארכתני לשבת עד שבאישון לילה חשתי שכוחותי עזבו אותי כליל, ועלי לשוב לישון. רק המחשבה על כך, העבירה בי צמרמורת - הדרך מהשיבה אל ביתו של החייט היתה ארוכה במיוחד, איך אעשה אותה בגשם הזלעפות שיורד בחוץ, כשאינ לי אפילו סוודר ראוי לשמו על גופי, וכמה חורים כבר הופיעו על חולצתי הדקיקה?! לא היו לי הרבה ברירות. ניסיתי למהר ככל יכולתי. הגשם

כיתות של מלאכי רחמים עמדו וטענו: וכי בחור המוסר את נפשו כדי שלא ישמעו אוזניו מילה אחת שאינה הוגנת - ראוי להוציא נשמתו באופן כזה?! הטענה התקבלה, ורוח סערה עזה החלה עושה את דרכה לעבר בית החייט. דהרה הרוח הישר אל בית החייט, הכתה בחלוננו, שברה את הזגוגית וכיבתה את הנרות.

החושך הפתאומי גרם להפסקת התוכנית. החייט הציץ בשעונו וכשגילה את השעה המאוחרת הורה לבחורים: "לכו כעת הביתה, מחר נתאסף שוב לשיר ביחד ולשוחח". הבחורים יצאו, עדיין מלהגים על חוויות הרב, כשלפתע הצטמררו: גוף אדם מושלכת בתוך השלג!

נגשו והחלו לנענע אותה - אולם כל תגובה לא התקבלה. הציץ אחד מהם מקרוב וקרא: "הוי, שלמה לייב שוכב כאן! שלמה לייב!" טלטלו הנערים ושאו לתוך האוזנים הקפואות: "שלמה לייב! שלמה לייב! ש-ל-מ-ה-ל-י-ב!"

החייט שומע את הקולות ויוצא אחריהם. בן רגע הוא קולט במי מדובר, ומיד מציף אותם בהוראות: "הכניסו אותנו לחדר שלי! רוצו למחסן העצים! קראו לרופא!"

הגוף הקפוא שופשף בנמרצות, עד שכעבור זמן שנדמה כנצח - הבחינו בתנועות חיים. שלמה לייב היה מבולבל קמעא כאשר פקח את עיניו, אולם אט אט חזרה אליו הכרתו.

מה יהא שכרו של בחור כזה הנלחם על נשמתו, ובלבד שאוזניו לא תשמענה דבר שאינו הוגן?! - המשיכו מלאכי הרחמים לטעון - כסף? כבוד? חיי נוחות של העולם הזה?!

ואז הוחלט - מסיים רבי שלמה לייב - לתת לי מתנה נדירה מאין כמוה: אוזניים שאינן שומעות דבר איסור. אוזניים שומעות דבר קודש, אך אינן שומעות דיבורים שאינם טובים!

ואמנם - כותב ה"רמתיים צופים" - עשרות פעמים ראיתי אנשים הבאים להתיעץ עם ר' שלמה לייב. בכל פעם שבה דיברו דיבורים מותרים הוא היה פעיל ושמע הכל, אך ברגע שבו השמיע אי מי מילה שאינה מתאימה, תמיד הגיב: "מה אמרת? לא הצלחתי לשמוע!"

(מתוך הגדה של פסח- דורש טוב)

נראה לי עד כה איש הגון וירא שמים, אולם אי ההבנה לא היה משמעותי כעת.

הייתי מוכן לשלם הרבה כדי למצוא איזשהו רב שיפסוק לי מה עלי לעשות כרגע, אבל חוץ מהכסף שלא היה ברשותי - אף איש לא נראה לכל מלוא העין.

עמדתי כך דקות אחדות - פסיעה אחת קדימה ואחת אחורה. קדימה ואחורה. חיי נצח מול חיי בחור ישיבה צעיר. ידעתי, כי סביר להניח, שברגע שבו יבחין החייט בכניסתי, הוא יורה לבחורים לכבות את הנרות ולהתפזר. דומה כי הוא דואג יפה להסתיר את עיסוקיו האחרים ממני - אבל מה יהיה אם באותו שבריר רגע, יפלוט מי מהם מילה אחת שאינה הגונה? מי ידע כמה הרסנית עלולה מילה זו להיות עבור טהרת הנשמה?!

ההורים שלחו אותי ללמוד תורה ולהתקרב לריבוננו של עולם - חלפה במוחי מחשבה - מה היו אומרים כעת, אילו הייתי שואל אותם מה עלי לעשות?!

העליתי את דמותם בעיני רוחי וכמעט שיכולתי לשמוע את תשובתם באוזני. ההחלטה נפלה: אני נשאר כאן ויהי מה! ונשארתי.

הדקות חלפו באיטיות. אט, אט איבד הגוף את חומו הטבעי - ואני קרסתי על האדמה הרטובה.

הגשם התחלף לשלג צחור ושקט שמילא בפתיתים את חורי בגדי הקרוע ונערם על הידיים הקפואות, רוח קרה חלפה ברחוב, הנעליים שמזמן פערו פיות הפכו לגושים מעוותים ופניו של הצעיר הלכו והאפירו...

בקצה האחר של העיר עדיין ישבו צורבים אחדים על דף גמרא, במרחק מאות מילין משם היו גם אבא ואמא שלוויים ורגועים - אף אחד מהם לא העלה בדעתו כי ברגעים אלו מוטל בקור יקירם וחברם כאבן שאין לה הופכין.

אלא, ששומר ישראל לא ינום ולא יישן, ואין דבר נעלם ממנו. רעש עצום התעורר בשמים למראה הבחור המוטל על הארץ..

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

יש אנשים שיכולת התפיסה שלהם איטית והזיכרון שלהם חלש ולמרות שהם מאוד מתאמצים בעבודת הבורא מזלזלים בהם בעוה"ז

שיחת חיזוק מאת הגאון רבי מרדכי רבינוביץ ראש ישיבת אור ישראל לצעירים

הפועלים עצלים ובעה"ב דוחק

אחז"ל במכילתא (פרשת בא), 'ושמרתם את המצות רבי יאשיה אומר אל תקרא כן, אלא ושמרתם את המצוות כדרך שאין מחמיצין את המצה כך אין מחמיצין את המצווה, אלא אם באה מצווה לידך עשה אותה מיד', אע"פ שגם שאר המידות המצויות באדם יכולות להוות מפריע לקיום המצוות, מבואר בדברי חז"ל אלו שראו בעצלות מפריע מרכזי לקיום המצוות, עד שדרשו דרשה מיוחדת להרחיק את האדם ממנה, וצריך להבין במה נתייחדה מידת העצלות משאר המידות.

יחודיותה של מידת העצלות

אחז"ל באבות (ב, טו) 'רבי טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה הפועלים עצלים והשכר הרבה ובעה"ב דוחק', ולכאורה אין שייך לכלול את כולם בכלל אחד ברור שלפיו 'הפועלים עצלים', שבשלמא כשאמרו היום קצר והמלאכה מרובה, הרי זה מת"יחס למצב ששווה לכל נפש, אך ענין זריזות ועצלות הפועלים משתנה אצל כל אחד באשר הוא, שיש פועלים עצלים ויש פועלים זריזים. וברבינו יונה שם ביאר את הנמשל היוצא מדברי המשנה, וז"ל 'היום קצר והמלאכה מרובה, אלו ימותיו של אדם שהם קצרים, כנגד התורה שהיא ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, והפועלים עצלים אלו בני האדם שמתעצלים ללמוד תורה כי גם החכמים הזריזים מתעצלים הם, כי טבע האדם הוא להתעצל ואין אדם ניצל הימנה יש מרבה ויש ממעיט' עכ"ל, ולמדנו שאכן כשם שהיום קצר והמלאכה מרובה פשוט שאלו מצבים שנכונים אצל כאו"א, כך הוא ג"כ ענין העצלות שאין מי שניצל ממנו בעולם, וגם החכמים הזריזים מתעצלים.

ופירוש דברי הרבינו יונה הם כפי המבואר בדברי הרמח"ל (מס"י פ"ו), 'ותראה כי טבע האדם כבד מאוד כי עפריות החמירות גס על כן לא יחפוץ האדם בטורח ומלאכה', שיש באדם הרבה מידות רעות גאוה כעס וכו', אך שונה היא מידת העצלות משאר המידות, שכל המידות הם מידות חיצוניות שנמצאות בתוך האדם, ולכן האדם יכול לנקות את עצמו ממידותיו ע"י שבירת המידות ותקינותם, וגם הבעל גאוה הגדול ביותר שייך שיגיע לתכלית הענווה שאליה הגיע מרע"ה, ואילו מידת העצלות היא חלק מהחומרות ששמנה נוצר גוף האדם, וממילא כל זמן שהאדם חי לא יצליח להתנער לגמרי ממידת העצלות, וגם החכמים שעמלו והזדרזו מתעצלים הם כמ"ש"כ הרבינו יונה.

וזה מה שאחז"ל שהקב"ה העביר לפני אדם הראשון את כל החיות שיקרא להם שמות, וכשרצה לקרוא שם לאדם א"ל אדה"ר לי ראוי לקרוא אדם כי מהאדמה לוקחתי, וכיוון שהשם מורה על המהות הרי נמצא שחלק ממהות האדם הוא מה שנלקח מהאדמה שהיא 'עפריות החמירות גס' שהזכיר המסילת ישרים. וכיוון שכך יש מקום לשאול, איך נדרש מהאדם להיות זריז אחרי שמשורש ברייתו הוא טבוע בחומרות גסה שמביאה לעצלות.

נפש חיה - זריזתא

אלא שזה לעומת זה ברא האלוקים, שבספר מעלת המידות כתב על ענין הזריזות 'דעו בני כי מעלת הזריזות היא מידה חשובה לפי שמתחילת ברייתו של האדם לא נברא אלא להיות זריז במעשיו ובדרכיו, כמו שנאמר ויהי האדם לנפש חיה מאי חיה זריזתא', שלצורך ההתמודדות עם העצלות שטבועה בגוף האדם, נפח הקב"ה באדם נפש שבמהותה היא זריזה, ותכלית עבודת האדם להיות לנפש חיה, להיות זריז וללחום כל הזמן את מלחמת הנפש הזריזה בגוף הגס.

וסמך לכך מצינו במילדות שאמרו לפרעה (שמות א, ט) 'לא כנשים המצרות העבריות כי חיות הנה בטרם תבוא אליהן המילדת', ופירש בתרגום יונתן 'ארום זריזין וחכימין בדעתיהן הינון', שבגלל שהנשים היהודיות במצרים זכו למעלת הזריזות לא היו מספיקות המילדות לבוא אליהן, שהפירוש לכך שחיות הנה הוא הזריזות, כי זהו חלק מהותי מתפקיד האדם בחייו, וכמו כן כשבאו האחים ליוסף ושאל אותם (בראשית מג, כז) 'השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי', ולכאורה תמוה שהיה צריך קודם לשאול אם יעקב אביו חי ורק

מעלת הזריזות

על מעלת מידת הזריזות אפשר ללמוד מדברי הספורנו אצל רבקה עמש"כ (בראשית כד, יח) 'ותמהר ותורד כדה' וז"ל 'כי המהירות בעבודת המשרת יורה על היות הנעבד נחשב אצלו', הרי שהזריזות אינה מעלה חיצונית מהמעשה עצמו, אלא שהיא מלמדת על כל המעשה שנעשה בשלימות מתוך רצון ומתוך כך שהעושה מחשיב את מי שעושה עבורו.

וכן מצינו ג"כ בעקידת יצחק שראתה התורה צורך לציין 'וישכם אברהם בבוקר', ולמדו מזה חז"ל (פסחים ד, א) שזריזין מקדימין למצוות, ולכאורה עקידת יצחק הייתה מעשה כ"כ גדול שהיו בו הרבה פרטים שמלמדים על גדלותו של אברהם, ומה ראתה התורה את הצורך לציין שאברהם יזדרז למצווה שזה לכאורה משהו חיצוני שאינו קשור לעצם הגדלות של העקידה, אך כיוון שלמדנו שהזריזות היא המודד לשלימות של קיום המצווה, אזי פשוט שציינה תורה כי אברהם אבינו עשה את עקידת יצחק בתכלית השלימות.

ובדוד המלך ע"ה, כשרצה להזכיר זכות לעצמו אמר (תהילים קיט, לב) 'דרך מצוותיך ארוץ כי תרחיב ליבי', ולא אמר דרך מצוותיך אשמוור או אקיים, כי הריצה אל המצווה היא זו שמראה על התשוקה שהייתה בו לקיים רצון בוראו, שהאדם לא רץ לפרוע מס למלך אא"כ אוהבו.

ולאידך גיסא מי שחולה ל"ע והולך לרופא, הרופא לא שואל אותו אם הוא מביא אוכל לפיו, שהרי אם הוא חי וודאי שגם אוכל, השאלה הנכונה היא האם יש לו תאבון לאכילה כי מי שאין לו תאבון זה סימן שמושהו בבריאות לקוי, וכך הוא ג"כ בקיום המצוות שאם לא רץ אל המצווה הרי זה סימן שחסר ברצון ובתשוקה שלו לעבודת הבורא שעדיין אין עבודתו שלמה.

בדברי רבי ירוחם זצ"ל, כתב לבאר את דרשת חז"ל 'אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה', שהכוונה היא למידת הזריזות שהיא מיסודי התורה ומעיקרי עבודת האדם וע"י הזריזות ממילא מגיעים למצב של עמלים בלי רפיון ואז זוכים לדרגה של והתהלכתי בתוכם להיות עם השכינה שווה בשווה, אך מנגד ואם לא תשמעו לי להיות עמלים בתורה ובחוקותי תמאסו, זהו מצב של פועל המתרפה במלאכתו.

'ושמרתם את המצוות' דרשו חז"ל דרשה מיוחדת על מידת העצלות, שכיוון שטבועה היא בגופו של האדם, אזי צריך הוא חיזוק תמיד, שמצווה הבאה לידך אל תחמיצנה ועי"ז יגיע לוייה האדם לנפש חיה - זריזתא.

אח"כ לשאול אם שלום לו, ופירש בעה"ת שהמכוון בשאלה העודנו חי הייתה האם הוא עדיין זריז כמקודם, ולכן קודם שאל השלום לאביכם והמכוון הוא אם הוא עדיין חי, והשאלה השניה הייתה שגם אם הוא חי האם הוא עדיין זריז כמקודם.

שכר הזריזות - בעוה"ב

וברמח"ל (מס"י פ"ז) הוסיף וכתב 'כי הזריזות היא מידת השלימות הגדול אשר טבעו של האדם מונעה ממנו עתה, ומי שמתגבר ותופס בה כל מה שיוכל, הנה לעתיד לבוא יזכה לה באמת, אשר הבוי"ת יתנה לו שכרו חלף מה שהשתדל אחריה בזמן עבודתו, שלמרות שבעוה"ז בזמן שבו הנשמה מחוברת עם הגוף, לא יתכן לשבור את מידת העצלות שטבועה בגוף ולהגיע לתכלית הזריזות, הרי נאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך אלא שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא, ובעוה"ב יתן הבוי"ת לנשמה את מידת הזריזות במתנה לפי מה שעמל עליה האדם בכל חייו.

וצריך להבין את דברי הרמח"ל, איזו תועלת תהיה לאדם בעוה"ב עם מידת הזריזות, שבשלמא בעוה"ז הרי נצרכת מידת הזריזות עמ"נ לקיים את מצוות הבורא שאם לא יזדרז בהם יתכן ויפסיד, אך בעוה"ב מה תועיל לו המידה.

על משאחז"ל (פסחים נא, א) 'עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה ושמעתי מכריזים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו', מבאר הגרא"א דסלר זצ"ל שהכוונה היא שיש אנשים שיכולת התפיסה שלהם איטית והזיכרון שלהם חלש ולמרות שהם מאוד מתאמצים בעבודת הבורא מזלזלים בהם בעוה"ז, ומנגד יש מי שיכולת התפיסה שלו מהירה וכך גם הזיכרון וממילא הוא משקיע פחות, אך לעת"ל הקב"ה יתן את ההשגות ששייכות בעוה"ב למי שהשתדל והתאמץ כאן בעוה"ז ולחם כנגד מידת העצלות הטבועה בו, ואילו מי שלא השקיע בעוה"ז ולא הזדרז, לא ישיג את השגות העוה"ב למרות יכולת התפיסה המהירה שהייתה לו בעוה"ז, וזה הפירוש ראה עליונים למטה ותחתונים למעלה שמי שבעוה"ז הוא נחשב לתחתונים כי אין לו את יכולת התפיסה והזיכרון, כיוון שהוא מתאמץ ומשקיע אזי בעוה"ב יראו אותו למעלה, ואלה שלא יתאמצו בעוה"ז יצטרכו לבוא ולשאול אותו כי הם לא יבינו בעצמם, וכשאמרו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו המכוון הוא לכח התלמוד שעמל והתאמץ בו בגופו, ובזה נתבאר דברי הרמח"ל שאין המכוון בדבריו שלעת"ל יהיה זריז, אלא שיקבל את הדרגה וההשגות לפי מה שעמל על מידת הזריזות בעוה"ז.

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

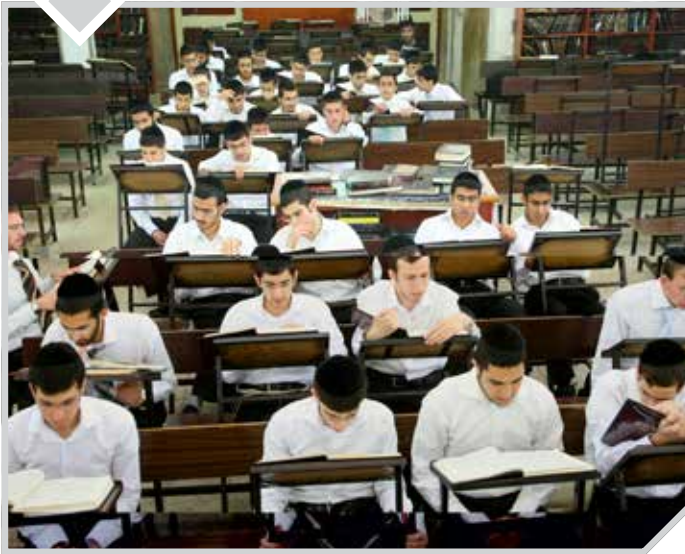
המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

מוקד
גישמאק
לשירותך

קמתי ממקומי, ואמרתי לעצמי, מה הוא חושב לעצמו? ככה לגנוב את השאלה שלי ולגרוף את התהילה שלא מגיעה לו? יש לו מספיק כבוד, המעמד שלו בישיבה מספיק חזק. הוא לא צריך לדרוך על אחרים כדי להשיג עוד. מותר לו לפרגן גם לי ולכל אחד אחר

קולות ההתפעלות שנשמעו מסביבי צרבו בבשרי כמוות אש: 'איזה לא הוגנים הם', חשבתי לעצמי. לפני פחות משתי דקות שאלתי את אותה השאלה, ואף אחד לא התלהב ממנה. אבל כששמעו קמינסקי שואל שאלה זה כבר משהו אחר. כי שמעו קמינסקי הוא למדן אמיתי, ואני בסך הכל בחור אפרורי וצדדי.

תאמינו או לא, אבל את השאלה ששמעו קמינסקי שאל עכשיו אני העליתי לפניו! נכון שהיא היתה מנוסחת בצורה שונה מעט, ואולי קמינסקי חידד אותה, והציג אותה בצורה יותר למדנית, אבל זאת שאלה שלי! הוא שמע אותי שואל אותה, שיפץ מעט, הכניס שינויים קוסמטיים והציג אותה כאילו היתה פצצת אטום. כשאני שאלתי את השאלה, לא רק הבחורים לא התלהבו. המגיד שיעור גם הוא לא שמע אותי בכלל. אבל כששמעו קמינסקי רק החל לדבר כולם השתתקו ברוב חשיבות. מה הפלא, הרי שמעו קמינסקי הוא הלמדן של הישיבה, ואילו אני... אני סתם בחור. עוד אחד מהיצייע של התיירים. לי יש תפקיד מאוד ברור בחיים, אני צריך להסתכל מהצד, להשמיע קריאות התפעלות מדי פעם, ומדי פעם למחוא כפיים לשחקנים הראשיים. אם אני אנסה להצטרף לקבוצת המוצלחים, לשאול שאלה יפה או לענות תשובה, אף אחד לא יתייחס אלי.

נמאס לי כבר. אין לי כח למצב הזה. אני רוצה להיות למעלה, על הבמה. אני רוצה שקמינסקי יעמוד מהצד וימחא לי כף בהתלהבות. שלא יגנוב לי את השאלות שלי יעשה להן שיפוץ ויגרוף את אהדת הבחורים על חשבונאי!

אחרי השיעור אני אורז את החפצים שלי ועוזב את הישיבה הזאת. מה זה? אני אוויר?

משך שעה ארוכה התבוססתי במחשבות העגומות שהציפו אותי. משקעים של תקופה ארוכה מאוד עלו בבת אחת לראשי, ואיימו להטביע אותי. הרגשתי שאני מלא עצב. דכדוך משתק עטף אותי, האט את קצב הנשימה שלי, ואיים לבלוע אותי אל תוכו.

את עיקר הכעס הפניתי כלפי שמעו קמינסקי. הלמדן של הישיבה שלא יודע לכבד בחורים אחרים. אז מה הוא יודע ללמוד? אז מה אם יש לו זיכרון יוצא דופן ותפיסה מהירה של

נושאים חדשים? יופי! אז הוא בחור מוכשר. אבל למה לגנוב גם מהכישרונות של החברים? הוא שואל כל יום שאלות חזקות, יש לו פעמיים בשבוע חידושים יוצאי דופן. אני הצלחתי פעם אחת לשאול שאלה יפה, פעם אחת!! הוא לא יכול לפרגן לי את הכבוד שמגיע אלי?

הוא כל היום לומד בקול שכולם יראו. מחייך לכל אחד מלמעלה למטה, כאילו אנחנו, פשוטי העם, צריכים לומר לו תודה על כך שהוא מתאמץ למתוח את השפתיים ולעשות צורה של חיוך כשהוא רואה אותנו. הוא תמיד רץ ללמוד עם הבחורים החלשים, שכולם יראו שהוא עוזר לחלשים. אבל כשמגיע רגע האמת, רגע המבחן, מסתבר שהוא לא שווה כלום. שהכל רק הצגה אחת גדולה. האמת? זה בכלל לא מפתיע, תמיד הרגשתי משהו לא אמיתי בחיוך שלו ובהתייחסות שלו אלי ולחברים האחרים.

אבל רק אני הרגשתי בזה. חוץ ממני כולם פה מעריצים גדולים שלו. בכל פעם שיש להם חידוש הם באים אליו שיאשר להם אותו, כשיש להם שאלה רצים ישר לקמינסקי שיתלהב ממנה כביכול, ויפרגן להם מילה טובה.

אני כמוזבן לא אומר מילה על מה שאני מרגיש. ה' ירחם! זה ממש

לשון הרע לדבר ככה! האמת, נראה לי שגם בלב אסור לחשוב ככה על יהודי, זה ממש 'לא תשנא את אחיך בלבבך', אבל אני לא יכול להתאפק.

תגובות נלהבות

השיעור הסתיים, רוב הבחורים יצאו להתארגן לתפילת מנחה. שמעון קמינסקי עדיין מסכם במהירות במחברת שלו את דברי המגיד שיעור, משתדל לסיים בהקדם כדי שלא לאחר לתפילה. קמותי ממקומי, ואמרתי לעצמי, מה הוא חושב לעצמו? ככה לגנוב את השאלה שלי ולגרוף את התהילה שלא מגיעה לו? יש לו מספיק כבוד, המעמד שלו בישיבה מספיק חזק. הוא לא צריך לדרוך על אחרים כדי להשיג עוד. מותר לו לפרגן גם לי ולכל אחד אחר.

טפיחה חברית על השכם גרמה לי להסתובב אחורה. 'חזקאל חייך אלי בהנאה: "ראית איך כולם התלהבו מהשאלה שלך? באמת כל הכבוד. שינית את כל כיוון הלימוד שלנו בסוגיה. אשריך!". גם אליעזר שעבר ליד הצטרף אלי: "באמת, סרולוביץ, כל הכבוד. אחרי שקמינסקי הסביר את השאלה שלך, התברר שממש הפלת פצצת אטום".

"רגע, שמתם לב שהוא שאל את אותה שאלה שאני שאלתי שתי דקות קודם?"

"בוודאי", השיבו לי השניים בפליאה. "קמינסקי עצמו אמר מיד שהוא רק מסביר את השאלה שלך".

"אז בעצם הוא בא לעזרתי והסביר את השאלה שלי".

כן. ברור! למה? זה לא מה שאתה התכוונת לשאול?

"זה כן... אבל... טוב לא משנה. תודה רבה לכם על הפרגון. בהחלט מרגש אותי שזכיתי לשאול כזאת שאלה שהפכה את הכיוון של הסוגיה. ה' עשה אתי חסד כשזיכה אותי לשאול שאלה חזקה כל כך".

יצאתי מחדר השיעורים כשאני נבוך ומבולבל. מסתבר שבסופו של דבר אף אחד לא גנב לי את השאלה. אני, מרוב כעס על קמינסקי שמעז לשאול את השאלה שלי, כבר לא הקשבתי להמשך דבריו, ולא שמעתי איך שהוא מסביר שבעצם הוא רק הסביר את השאלה שלי.

בחוף המתניו לי עוד שני בחורים ששיבחו אותי על השאלה היפה, ואחרי מנחה קיבלתי כמה תגובות נוספות. השיא היה יומיים לאחר מכן כשראש הישיבה עצר לידי ואמר לי שהוא שמע מהמגיד שיעור את השאלה שלי. ראש הישיבה אמר שאפשר כבר עכשיו לראות שממני יצא תלמיד חכם גדול?

ואני??

אני זרחתי מאושר!!

באמת כל הכבוד לשמעון קמינסקי שככה בא לעזרתי, הסביר את השאלה שלי בצורה למדנית יותר וכך בעצם הפך אותה לפורצת דרך. אלמלא הוא זו היתה סתם שאלה 'בעלבתית' שאיש לא מתייחס אליה ברצינות.

בכלל קמינסקי הוא בחור נהדר. תמיד מחייך לכל אחד בחביבות, עוזר לחלשים, נותן לכל אחד להרגיש שווה ערך אליו, למרות שהוא הלמדן של הישיבה. הוא לא נותן לתחרות להשתלט עליו ועל המידות הטובות שלו. אין ספק שממנו באמת יצא ראש ישיבה גדול. הוא גם מבין לנפש האדם, וזה מה שבעצם עזר לו להבין את השאלה שלי לעומקה, כשכולם חשבו שאני סתם מדבר שטויות. בהחלט שווה לעקוב אחריו כדי לראות איך הוא מתפתח במשך השנים, ואיך הוא הופך לאחד מגדולי הדור הבא.

הכל התהפך

בעומק ההכרה שלי החלה להכות שורשים תובנה חדשה. היא צמחה והתרחבה, ולקח זמן עד שהצלחתי לגבש אותה ולהסביר אותה במילים. התובנה הזאת נבנתה מהיחס ההפוך שלי להתנהלותו של שמעון קמינסקי.

כשאני חשבתי שקמינסקי 'גנב' לי את השאלה שלי, כעסתי עליו. שפטתי אותו לרעה, והסתכלתי עליו ב'עין עקומה'. הוא מחייך לבחורים? זה 'מלמעלה למטה', מתוך יהירות וגאווה. הוא עוזר לחלשים? זה כדי שכולם יראו שהוא בחור טוב ורגיש. הוא יודע ללמוד? זה בגלל שהוא תחרותי שלא יכול לפרגן לאחרים להצליח יותר ממנו.

אבל כשהבנתי שקמינסקי הביא לי כבוד עצום, כשהראש ישיבה שיבח אותי בזכות שמעון קמינסקי, פתאום כל המעשים שלו קיבלו פרשנות שונה לחלוטין. עכשיו אני כבר חושב שהוא צדיק נסתר. הוא מבין לנפש האדם, והוא בוודאי עתיד להיות אחד מגדולי הדור הבא.

אז איפה האמת? איזו משתי הדרכים נכונה יותר לשפוט את מעשיו של קמינסקי? האם הוא באמת גאוותן חסר בושה, או שהוא אחד מגדולי הדור הבא?

האמת היא שזה בכלל לא משנה. לכל יהודי יש חזקת כשרות, גם לשמעון קמינסקי, במיוחד שהוא תלמיד חכם. בוודאי שהדרך הנכונה לשפוט את מעשיו היא באמצעות הסתכלות חיובית. הוא באמת בחור יוצא דופן שאוהב לעזור, מחייך לכולם, תמיד כיף לדבר איתו וכו'.

אבל מה שיותר חשוב זה מה שלמדתי על עצמי ועל כושר השיפוט שלי. מסתבר שכשאני שופט בני אדם, אני בדרך כלל עושה את זה בהתאם לדעתי עליהם ולא בצורה אובייקטיבית למעשים שלהם.

אותו המעשה בדיוק, אם הוא נעשה על ידי אדם שאני אוהב ומעריך, ייחשב בעיני למעשה של טוב לב ויראת שמים, ואם יבוצע על ידי אדם שאני כועס עליו או שונא אותו, יקבל צבע שונה לחלוטין.

המסקנה שלי מהסיפור הזה היא מאוד ברורה. אני מאוד משתדל לא לשפוט אנשים אחרים לרעה, ואם נראה לי לרגע שפלוגי עשה מעשה כזה או אחר מתוך שיקולים לא ראויים, אני עוצר לרגע, ונזכר שבעצם ייתכן שאני שופט אותו בצורה שגויה לחלוטין.

זכורני שפעם סבלתי מכאבים איזמים ואושפזתי בבית החולים. הכאבים העזים לא אפשרו לי לישון, בייחוד בלילה, וכך לא נותרה לי ברירה אלא לקום וללמוד. וראו זה פלא! רק התחלתי ללמוד, ותכף חלפו הכאבים כלא היו. הסובבים היו מתפלאים על כך שאני קם באמצע הלילה

משיחותיו של הגאון רבי יששכר מאיר זצוק"ל

שרצה, בתקווה שישוב לשפיות. הבחור נסע לטייל בעולם ושלח להוריו מכתבים, בהם ביטא כוונות אובדניות. לאחר תקופה של שיטוטים חסרי תועלת ברחבי העולם נסע הבחור לארץ ישראל ושיגר להוריו מכתב בו בישר כי מצא את דרכו ויעודו בחיים.

"אני עוסק בחקר כתבים עתיקים", סיפר הבחור להוריו במכתבו. באחד הימים הגיעה אמו של הבחור לבקר את בנה. היא ירדה מהמטוס ועיניה חשכו. פניו של בנה חייכו אליה ממוסגרים בפאות ועטווי זקן. האם כמעט התעלפה: "מה! נהיית דתי! נעשית בחור ישיבה!" היא התחילה לבכות: "איבדתי את הבן שלי, אילו חיים יש לך עכשיו?"

אך הבחור השיב לה מינה ובינה: "לו לא הייתי הולך לישיבה, הייתי הורג את עצמי ואז לא היו לי חיים בכלל! אם זה מה שהיית מעדיפה?"

הם המזועזעת ביקשה לראות היכן בנה שוהה ומה משמח אותו כל כך. כשראתה את הישיבה, לא הבינה כיצד הוא יכול להיות מאושר, כאשר הוא חי בתנאים פשוטים שכאלו. אולם לאחר חודש, כשנוכחה בשינוי המבורך שחל בבנה, היא עצמה החלה להתקרב לדרך היהדות ולשמור תורה ומצוות.

לאחר תקופה, הגיע אבי הבחור לארץ. האב היה הרבה יותר קשה - הוא לא הסכים בשום אופן שבנו יהיה דתי ואיים: "אם אתה ממשיך בדרך הזו, אני לא נותן לך שקל בירושה!"

האם הבהירה לו כי אין כל סיכוי לשנות את דרכו של הבן אך האב לא נכנע. בשלב מסוים הורי הבחור כמעט נפרדו, אך בסופו של דבר,

המשך בעמוד הבא

הגמרא במסכת עירובין נ"ד ע"א אומרת: "חש בראשו יעסוק בתורה, שנאמר, כי לוי חן הם לראשך. חש בעצמותיו יעסוק בתורה שנאמר, ושקוי לעצמותיך. חש בכל גופו יעסוק בתורה שנאמר, ולכל בשרו מרפא".

ישנן מחלות שהרופאים לא יודעים כלל כיצד לרפא אותן, אבל העוסק בתורה נרפא בכל גופו, מכיון שעצם הדבקות ברוחניות מבריאה את האדם.

זכורני שפעם סבלתי מכאבים איזמים ואושפזתי בבית החולים. הכאבים העזים לא אפשרו לי לישון, בייחוד בלילה, וכך לא נותרה לי ברירה אלא לקום וללמוד. וראו זה פלא! רק התחלתי ללמוד, ותכף חלפו הכאבים כלא היו. הסובבים היו מתפלאים על כך שאני קם באמצע הלילה והולך ללמוד בבית המדרש, אולם האמת הייתה שהלימוד הבריאה את גופי והעניק לי כוחות מחודשים. וזהו שאמר הכתוב: "רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך", כלומר: בעת שאדם עוסק בתורה, הוא מבריאה מבחינה רוחנית וגשמית כאחד.

עלינו לדעת, שבזמנינו הישיבה היא בית הרפואה לכל המחלות כולן. אדם הלומד בישיבה במשך כמה שנים - נעשה אדם אחר. יש לו גישה אחרת, הבנה אחרת, הוא נוח לבריות ומסוגל לשלוט בעצמו ולהתגבר על עלבונות. לפעמים בחורים שהגיעו לא מכבר לישיבה מתלוננים כי אינם יכולים להתרכז ולהצליח בתלמודם, אבל לאחר שהם נמצאים בישיבה במשך חודש אחד בלבד, לפתע הם נעשים בני אדם אחרים לגמרי.

מה היה החסר להם קודם? רק יראת שמים ו"סוד מרע". הדבקות ברוחניות שהם מקבלים בישיבה, בונה יסוד לכל חייהם. בחור שבא לישיבה ומקפיד ללמוד שלושה סדרים ולהתפלל כראוי, מקבל מערכת עצבים חדשה, וכל גופו משתנה מן הקצה אל הקצה.

שמעתי אנשים רחוקים מתורה ומצוות, שמספרים שאי אפשר לתאר את מה שהישיבה מעניקה לאדם. הורים מתארים כיצד בנייהם המפונקים השתנו מיום ליום לאחר שהחלו ללמוד בישיבה - ממש תענוג לראות את זה! אני מכיר הורים שבתחילה נלחמו בחירוף נפש על מנת שבנם לא ילמד בישיבה, אך לאחר שראו את השינוי שחל בבחור, והבחינו כיצד התורה מדריכה ומעדנת את אורחותיו, הם עצמם השתנו מן הקצה אל הקצה ונעשו עובדי ה'.

היה מעשה בבחור דיכאוני שלא נמצאה תרופה למחלתו. הוריו, שהיו בעלי ממון, שלחו אותו למיטב המטפלים ונתנו לו את כל

אחד מבני החבורה הפטיר מילה שלא לפי כבוד אחד מהחכמים שליט"א שהשתתפו בלימוד, וראיתי בדודי הרב זצ"ל שהחליף פנים והחליף גוונים ומיד גער בו בניזפה ובקול גדול ואמר לו: מה זה פה שוק?

שביבי הוד מהנהגותיו של ראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

דרכו בחינוך

למענו של ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל הגיע פעם ראש ישיבה עם תלמיד משיבתו, וסיפר לו כי אותו תלמיד אינו קם בבוקר בזמן לתפילה בישיבה, וכל הנסיונות להעירו אינם צולחים וזה מחליש את האווירה בישיבה. מה עושים עם כזה בחור? שאל ראש הישיבה האורח.

אין צורך לומר שאותו תלמיד היה סמוק כולו מבושה וכלימה מהמעמד המביך. והנה, מילותיו הראשונות של ראש הישיבה זצ"ל היו: 'מה אתה רוצה ממנו, ילד בגיל כזה?! גם אני התקשיתי לקום בגילו...! זאת כדי להחזיר לאותו תלמיד את כבודו האבוד, ואכן ניכר היה מיד שהצבע החל לחזור לפניו של אותו תלמיד. לאחר שנרגע התלמיד, פנה אליו ראש הישיבה זצ"ל ואמר לו: 'בוא התקרב אלי', ואז החל לשוחח איתו במתק לשונו על הנושא.

ראש הישיבה זצ"ל שאל בעדינות: 'מתי אתה רגיל לקום, בתשע?', 'קשה לך לקום מוקדם יותר?' והוסיף לו: 'אל תקפוץ גבוה מדי, רק תקדים לקום בחצי שעה; לאחר שתראה שהתרגלת לקום בשעה הזו, תנסה להקדים בעוד עשרים דקות, וכן הלאה עד שתקום בזמן הנדרש על ידי הישיבה'. לאחר שראה שהתלמיד קיבל והבין את הדברים, בירכו בהצלחה ופטרו לשלום.

כבוד תלמידי חכמים

סיפר אחד מתלמידיו: זכיתי פעם להשתתף בלימודו ובשיעורו הקבוע בכל יום בתלמוד ירושלמי, ואחד מבני החבורה הפטיר מילה שלא לפי כבוד אחד מהחכמים שליט"א שהשתתפו בלימוד, וראיתי בדודי הרב זצ"ל שהחליף פנים והחליף גוונים ומיד גער בו בניזפה ובקול גדול ואמר לו: מה זה פה שוק? אם לא תבקש מחילה מהחכם ותפסיק דיבורים כאלו נפסיק ונבטל את השיעור! והרגשתי בחוש שדבריו אלו יצאו מתוך לב כואב ודואב, כי בשום פנים ואופן לא היה

המשך מעמוד הקודם | הגאון רבי יששכר מאיר זצוק"ל

מסוגל לשמוע בזילותא של צורבא מרבנן וקל וחומר תלמיד חכם רשום, עד שאיים בביטול השיעור מכל וכל. יום אחד ביקש ראש הישיבה זצ"ל מנכדו שיביא לו את מפתחות בית הכנסת הסמוך לביתו כדי ללמוד עם תלמיד מסוים. ניסה הנכד לטעון בפניו כי היות והסבא סובל מכאבים בגבו עדיף אולי שילמד בבית על כסאו או אפילו על מיטתו, מאחר והישיבה על הכסאות שבבית הכנסת מסבה לו כאבים - אך ראש הישיבה זצ"ל סירב. כשהמשיך הנכד לנסות ולשכנעו כי יישאר בבית, אמר לו ראש הישיבה זצ"ל: הוואיל ואתה מקשה לשאול, אענה לך. אני צריך לדבר במוסר עם אותו תלמיד על שאינו שמר על הסדרים וזה מחליש את האווירה בישיבה, אך אני חושש שאם אשוחח איתו על נושאים אישיים בבית הוא ייפגע ויהיה נבוך כל העת מכך שיחשוב שבני הבית עלולים לשמוע את הדברים. לכן ביקשתי ללכת לבית הכנסת להיות שם לבדי עם התלמיד ולומר את אשר על לבי. ואכן ראש הישיבה זצ"ל ישב עם אותו תלמיד כשעתיים - שלוש באותו בית כנסת תוך שהוא סובל סבל רב בגבו, ולו רק בכדי שלא תיגרם אי נעימות לאותו תלמיד.

מדוע אנשים מפחדים כל כך מהישיבות? משום שהם מפחדים מהמידה הזו של "סור מרע". הם מפחדים התרחק מעולם החומר על כל תאוותיו והנאותיו. אולם הפחד הזה נובע מכך שהם לא יודעים מה זה "סור מרע". לאחר שלומדים כי המידה המופלא של "סור מרע" מנעימה את חיי האדם ומעניקה לו שמחת חיים, נוכחים כי אין כל סיבה לחשש מחיי תורה. (מתוך הספר לקחת מוסר)

נוכח האב כי זו הדרך הנכונה ונעשה גם הוא בעל תשובה, כשהוא הולך בעקבות בנו ורעייתו.

רבים מקנאים בנו ותוהים מהיכן יש לבחורי הישיבה שמחת חיים שכזו.

עלינו לדעת ששתי המידות הללו, "ירא את ה' וסור מרע", הן הנותנות לאדם חכמה ובינה, ומהוות "שיקוי לעצמותך" ונותנות לאדם שמחת חיים.

כאשר אנחנו הושבים שבחור שנתפס בעינינו כאנוכי, והנה בארוחת צהריים כאשר נגמר קנקן השתייה מהשולחן הוא זה שהולך וממלא אותו עבור כל יושבי השולחן או בחור שבדרך כלל אינו שומר על הזמנים וביום חורפי אחד אנו רואים אותו מגיע לסדר מעשרה ראשונים

הבחור שמעבר לקו שאל בגילוי לב, בלי שום הקדמה מיותרת, בגיליון האחרון ציטט עצה לקבלה טובה ממרן הרב שך לא להקפיד על השני לפחות פעם אחת ביום. והייתי רוצה לשמוע דרך מעשית איך להיות פחות קפדן וביקורת.

הבחור הרחוב על עצמו, וסיפר שהוא נחשב כבחור טוב בישיבה טובה, אך הוא מורגל להיות מאד מסודר ומאורגן, ברור לו מה מוטל עליו כבחור ישיבה וממה עליו להמנע, אולם הוא מרגיש שהוא מסתכל במבט קפדני ובוהן על הסביבה הקרובה שלו, בין אם זה בבית ובין בישיבה. כמובן הוא משתדל שלא להראות זאת כלפי חוץ והוא משתדל שלא להפנות ביקורת כלפי חוץ באמירות פוגעניות ובציניות, אך הוא היה רוצה לשנות גם את המחשבה האוטומאטית שיש לו לפרש כל מעשה בצורה בוחנת.

חידדתי לחור את אשר הוא כבר ידע שביקורתיות כלפי הזולת, ולעיתים רבות גם כלפי האדם עצמו, איננה מידה משובחת ובודאי שלא כאשר היא עוברת את הגבול והמידה הראויים לה, שמעתי בשם אה מהמשגיחים שליט"א שאחד הדברים בהם צריך להקפיד לברר בשידוכים אצל המשודכים הוא שאינם טיפוסים ביקורתיים, כי החיים לצד טיפוס ביקורתי עלולים להיות חוויה לא נעימה.

אחרי שנכיר בגודל הבעיה, נוכל בעז"ה לפתור אותה עם עבודה עצמית ועקבית דבר יום ביומו עד אשר נרכוש לעצמנו מעלת עין

טובה. כבר כתב החינוך שאחרי המעשים יימשכו הלבבות ולכן כאשר ברצוננו לשנות נטיית לב כל שהיא יש לעשות את המעשים, בשלב ראשון אפילו בצורה חיצונית, המנוגדים לנטייה זו עד אשר נוכל לקנות בנפשנו וליבנו את המידה הרצויה.

ביקורת על הזולת מגיעה מכך שהיינו מצפים שהוא יעשה מעשה כלשהו או ימנע ממעשה כלשהו והוא אינו מתנהג כמו שרצינו. לכן אנחנו צריכים להתרגל למצוא בזולת את המעשים הטובים שהוא

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

איש" ואט אט חל החרטה לאכול אותו עד שהחליט שאין עצה ואין תבונה אלא ללכת לחזון איש ולספר לו את אשר אירע ולקבל עליו את הדין באהבה על אף חוסר הנעימות בזה.

כל אותו הלילה הוא התהפך על מיטתו אכול חרטה, ועם שחר בא לבית מרן החזון איש והצטרף למנין הותיקין אשר בביתו, אחר התפילה ראה אותו החזון איש וסימן לו לבוא אליו, ועוד לפני שדיבר פתח החזון איש ואמר לו: "זה לא כלום, ידעתי שכך יהיה".

החזון איש ברוחב בינתו הבין, שאם אותו אחד מגיע להתפלל בנין אצלו אע"פ שאיננו ממשכימי השחר הקבועים ואם הוא בא, אז כנראה שיש דברים בגו, ולכן החזון איש בטוב ליבו מיד פתח ואמר לו שהוא מוחל לו ועוד בוסיף ואמר שידע מראש שך יהיה וממילא לא היתה אפשרות אחרת אם לא להכשל בלעבור על דבריו.

רוב הביקורת שלנו כלפי הזולת אהיא כי אנחנו מצפים ממנו להתנהגות מסויימת ואח"כ כשקורים דברים בפועל בצורה אחרת, אזי הדבר גורם לאכזבה ולמבט ביקורתי, אבל ברגע שמראש אנחנו יודעים שכך יהיה זה כבר מוריד חלק ניכר מהביקורת כלפי הזולת.

כעבודה מעשית כדי להתקדם בתחום זה, כדאי לקחת פנקס קטן, ולהניח אותו במקום מוצנע [אין סיבה שאי מי מהחברים יראה אותו!] להקפיד לרשום בו כל מעשה כזה בו אננו מופתעים לטובה" מההתנהגות של מי שמסביבנו, בתור התחלה נקבל על עצמנו כל יום למצוא מעשה אחד שכזה ואחרי שבוע רצוף נשתדל למצוא כל יום שני מעשים כאלה וכן הלאה. ככה לאט לאט נקנה בעצמנו מידה של עין טובה וכתפילת רבי ישמעאל כהן גדול "אדרבה ותן בליבנו שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונן חלילה".

לסיום הוספתי לבחור, בגלל שביקשת לדבר איתי אז אני הייתי השליח לענות לך, ועניתי לך את התשובה הנראית בעיניי כטובה ביותר, ייתכן מאוד ולמוקדן אחר היתה תשובה אחרת שאולי טובה יותר ומתאימה יותר עבורך ושתהיה לך תועלתית יותר. ולכן אני אשמח לשמוע בכל מקרה בין אם הדברים הועילו לך ובין אם לאו, ותמיד תוכל לפנות למוקדן אחר ולהחכים ממנו בדרכים אחרות כדי להתעלות מעל הקושי שעומד בדרכך כעת.

עושה או לא עושה אפילו שלא היינו מצפים ממנו שיעשה אותם, וככה נתרגל לראות שאנו מסתכלים על האחרים לא בעין בוחנת ומבקרת אלא בעין טובה ומפרגנת שהרי כל הסביבה מתנהגת באופן טוב יותר מאשר היינו מצפים ממנה.

דוגמאות יש למכביר, כאשר אנחנו שמים לב שבחור שנתפס בעינינו כאנוכי, והנה בארוחת צהריים כאשר נגמר קנקן השתייה מהשולחן הוא זה שהולך וממלא אותו עבור כל יושבי השולחן או בחור שבדרך כלל אינו שומר על הזמנים וביום חורפי אחד אנו רואים אותו מגיע לסדר מעשרה ראשונים או אפילו משלושים הראשונים וכו', הדברים האלה קורים מסביבנו כל הזמן רק התרגלנו פחות למקד מבט עליהם.

יש סיפור מדהים על מרן החזון איש, שפעם אחת בא אליו אחד ואמר לו שהוא רוצה לאסוף כסף לענין פלוני, ולשם כך הוא רוצה ליסוע לתל אביב לעשיר מסויים ורוצה שהחזון איש יתן לו מכתב בקשה מהעשיר ההוא שיתמוך בו, וכמוכן שכאשר הוא יבוא עם מכתב מהחזון איש כל השערים יפתחו בפניו ואותו עשיר יעניק לו מתת ביד רחבה. החזון איש כתב מכתב וכדרכו בכתבת מכתבי לא היה לכתוב "לכבוד" עם שמו של הנמען אלא היה מתחיל "שלו" וכט"ס", וכתב את תוכן הבקשה, ומסר את המכתב למבקש והוסיף לו שיש לו סיבה מיוחדת שרצונו שאותו מכתב יופנה אך ורק לאותו עשיר בתל אביב ולא לאף אחד אחר, ואחרי השימוש או שישאיר את המכתב אצל הנמען או ישארנו בידו אך לא יפנה איתו לאנשים נוספים. אותו אדם נסע מיד תלת אביב עם המכתב וכמוכן שהעשיר קיבלו בסבר פני יפות הרי מכתב המלצה מהחזון איש בידיו, והרים תרומה יפה מאד לאותו ענין. לאחר שיצא המבקש מבית אותו עשיר ומכתב עדיין בידיו חשב לעצמו סוף סוף יש לו ביד אוצר לא יסולא מפז - מכתב המלצה מהחזון איש - ואם כן הרי זה בגדר בל תשחית של ממש לא להשתמש בו למען איסוף כספים נוספים לאותו מטרה נעלית של צדקה שלמה הוא מקבץ מעות. וכך הלך אותו מבקש עם המכתב למספר עשירים נוספים ובידיו הצטבר סכום גדול של כסף שהיה בו די והותר למען אותו צורך.

בדרך חזור לבני ברק התחיל לייסר אותו המצפון "שיקרתי את החזון

חדש חדש חדש מוקד 'גישמאק בלימוד' נפתח במיוחד עבורך

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום למוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17

(השיחה חינם)
וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה
להרגיש
טעם
בלימוד?
יש לנו בשורה
בשבילך!**

ישנם מכתבים היסטוריים של בני ישיבות שהפכו לימים למרביצי תורה דגולים, בהם הם סיפרו להוריהם על קורותיהם בישיבה. מכתבים אלו נהפכו לנכסי צאן ברזל בהיסטוריה הישיבתית

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' • והמכתב מכתב אלוקים

מי כותב היום מכתב?

בימינו, בעידן הסלולרי וסוגי התקשורת המתקדמים, המחברים בין איש לרעהו תוך רגע, המכתב הוא אמצעי פחות שימושי, אך לא מזמן שלחו איש לרעהו פריסות שלום, חדשות משפחתיות ואישיות, חוויות וקורות חיים, על ידי מכתבים.

ישנם מכתבים רבים של בני ישיבות, שהפכו לימים למרביצי תורה ומוסר דגולים, בהם הם סיפרו להוריהם על קורותיהם בישיבה. מכתבים אלו נהפכו לנכסי צאן ברזל בהיסטוריה הישיבתית ויש בהם כדי לשפוך אור יקר על התקופה.

לעומתם, רבים אחרים, רציניים פחות, ששלחו מכתבים לבני משפחותיהם, בהם הם סיפרו על הבלים וזוטות. בפרספקטיבה רחוקה, כעבור עשרות ומאות שנים, נראים המכתבים שלהם מעוררים גיחוך, בוודאי הם אינם מעוררים רגשות כבוד...

המשימה: כתיבת מכתב היסטורי

אם היו מציעים לך עכשיו לקחת דף ועט ולכתוב מכתב, אותו יקריאו לך בעוד עשר שנים. את הדף יהיה עליך להכניס למעטפה חתומה ולהפקידו בידיו של אדם אחר שישמור ויחזיר לך את המכתב רק בעוד עשר שנים.

כמה תשקיע בניסוח המכתב? סביר להניח שתתייחס אליו בכובד ראש. הרי לא תרצה לפתוח את המעטפה בעוד עשור ולגלות שכתבת דברי הבל ורעות רוח. נכון?

ועכשיו נסה לדמיין שאתה מתבקש לכתוב מכתב שיפתחו אותו לא בעוד עשר שנים, אלא בעוד שלושים שנה. בעוד 30 שנה, יתכנסו כל בני משפחתך, הילדים הגדולים והקטנים, כולם יישבו סביב השולחן שבביתך, ויקשיבו למכתב שכתב אביהם לפני 30 שנה. בוודאי תקדיש מחשבה רבה לכל מילה שתצא מתחת ידך!

ומה אם נאמר לך, שאת המכתב הזה יפתחו רק בעוד 40 או 50 שנה, כשכל ילדיך ונכדיך יישבו יחדיו סביב השולחן, ויאזינו בשקיקה לכל מילה שכתב סבא בהיותו בחור צעיר. כמה מחשבה תקדיש לכל אות? לכל פסיק? כמה פעמים תכתוב ותמחק ותכתוב שוב, תקרע את הדף כדי לנסח מחדש את המכתב על גבי נייר חדש. כמה השקעה! כמה מאמץ וכובד ראש תקדיש לעניין זה?

כשאדם כותב הגיג אנונימי, הוא יושב וכותב כמעט מבלי לחשוב. אך כשהוא יודע שההגיג שלו נכתב תחת שמו המלא, הוא ישקיע בו מחשבה רצינית. כשמישהו כותב משהו בעיתון תחת שמו המלא, והוא יודע שיהיו אלפי קוראים שיקראו את דבריו, הוא משקיע

מאמץ לנסח ולדייק היטב, וזה למרות שברור לו שיום-יומיים לאחר הדפסת העיתון, כבר יעטפו בו דגים וישליכוהו לפח האשפה.

נעלה דרגה נוספת, שונה היא כתיבתו של סופר או 'מחבר ספר', שרוצה שספרו יפאר את ארון הספרים. הוא משקיע שנים רבות מחייו כדי שיצירתו תהיה מושלמת.

וכשמחבר ספר רוצה, וגם יודע, שיצירתו תהיה יצירה אלמונית, בת אלפי שנים, שמו יהיה חקוק עליה ורבתות יעיניו בה בכובד ראש וברצינות, יום אחר יום, שעה ועוד שעה, - על אחת כמה וכמה שהוא משקיע את כל כולו, מוחו ושכלו, חכמתו ותבונתו וכשרון ההבעה והעברת המסרים שלו.

אָנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה. שְׁכַל הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה עִתָּה בְּיַדֵּינוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלְיוּ הַשָּׁלוֹם (שלש עשרה עיקרים)
מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסְרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנְבִיאִים, וְנְבִיאִים מִסְרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה (אבות)

התורה שבעל פה עברה אלינו מדור לדור בהשתלשלות מדהימה של דורות שלמים.

אחד מעיקרי היהדות היא, שיחד עם התורה שבכתב, נמסר לנו ג"כ את התורה שבעל פה, המפרשת, מבארת ומוסיפה על התורה שבכתב.

"מקרא, משנה, תלמוד, ואגדה, אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו - כבר נאמר למשה בסיני" (ירושלמי פאה פ"ד)

"כי דבר ה' בזה - ...ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מדקדוק זה, מקל וחומר זה, מגזירה שווה זו - זה הוא "כי דבר ה' בזה" (סנהדרין צט)

לאחר מתן תורה הכל היה ברור וצלול. כל התורה שבע"פ ניתנה למשה בסיני, כל ההלכות היו ערוכות, מובנות ובהירות לחלוטין. וכשלמדו בפרשה את האיסור של "אך את שבתותי תשמורו", הם ידעו מכך את כל ל"ט המלאכות, האבות עם התולדות, פרטי הדינים וכל היוצא מהן להלכה.

לאחר חורבן בית שני, כשהחלה ירידת הדורות ומחמת ריבוי הצרות ותפוצת ישראל והייתה סכנה שישכחו את ההלכות, כתב רבינו הקדוש את ששת סדרי המשנה. כעבור כ 300 שנה, כתבו רבינא ורב אשי את הגמרא, ומתוך דיוק ודקדוק בדברי המשנה, נלמדו כל פרטי ההלכות וסודרו בגמרא, ובכך הרחיבו את כל מה שטמון היה במשניות הקצרות. כלומר, כל שמונת הדפים הראשונים בבבא קמא - לא באו אלא להסביר את מה שהתנאים התכוונו במשנה אחת בודדת, וכך הלאה.

תנו רבנן: שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן, שלשים מהם ראויים שתשרה עליהם כמינה כמשה רבינו, ושלשים מהן ראויים שתעמוד להם חמה כיהושע בן נון, עשרים בינונים.

גדול שבכולן - יונתן בן עוזיאל, קטן שבכולן - רבן יוחנן בן זכאי. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה, תלמוד, הלכות ואגדות, דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים, קלים וחמורים וגזרות שוות, תקופות וגימטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסין, משלות שועלים, דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול - מעשה מרכבה, דבר קטן - הוויות דאביי ורבא. לקיים מה שנאמר [משלי ח] להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם אמלא. וכי מאחר שקטן שבכולן כך, גדול שבכולן - על אחת כמה וכמה. אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל, בשעה שיושב ועוסק בתורה - כל עוף שפורח עליו מיד נשרף. (סוכה כח.)

כששרפי הקודש רבינו הקדוש וחז"ל, שעוצם קדושתם היא בלתי נתפסת, שיש מהם שיכלו להחיות מתים, החליטו על 'עת לעשות לד' הפרו תורתך' וכי הגיע הרגע ההיסטורי שחייבים להעלות על הכתב את התורה שבע"פ, הם הביטו ברוח קדשם על כל אלפי השנים העתידיות שבהם היהודים יעמלו בתורה שבע"פ שתיכתב. חז"ל הקדושים בעיניהם הצופיות למרחוק חזו, שבמשך אלפי שנות הגלות, בתקופות הנוראות שיעמדו על עם ישראל ובכל הזמנים

הקשים, גם בעוד אלף או אלפיים שנה מאז שנכתבו הדברים וכן בכל תקופה שהיא עד ימינו אנו, כל יהודי יעמול וילמד בדבריהם הקדושים, כל יהודי יעמול במילים הקדושות שהם כתבו. הם ידעו ברוח קדשם, שבכל הדורות ילמדו את אותה משנה, את אותה הגמרא את אותה מילה שנכתבה.

כשחז"ל הקדושים והטהורים עמדו לכתוב את התלמוד הבבלי, 'תורת האלוקים' שנמסרה מסיני ועברה מדור לדור, כל אות נשקלה בדחילו ורחימו, ברוח הקודש.

כל אות ומילה נשקלה וחושבה בסודות ועומק התורה ובשבעים פנים לתורה.

חז"ל הקדושים השקיעו את כל כוחם ומעלתם הנשגבה ברטט ובזיע, בקדושה ובטהרה, ברוח הקודש, בסודות וכוונות נשגבות, כדי לנפות ולסגן כל אות וכל מילה, כדי שהאותיות והמילים של הגמרא הקדושה יהיו מושלמים.

כך נכתבה הגמרא, וזו היא הגמרא שיעומדת על הסטנדרט לפנינו.

התבוננות

אם ניגש ללימוד הגמרא ברוח זו, ונבין שאנחנו מחזיקים בידינו איגרת ומגילה נפלאה שכתבו קדושי עליון לפני אלפיים שנה, ונכתבה בעוצם קדושתם הבלתי נתפסת, בשמותיהם המפורשים והברורים של התנאים והאמוראים, תאפוץ אותנו התרגשות עצומה וליבנו יתמלא ברגש יהודי העולה על גדותיו בכל פעם שנביט בדף הגמרא.

בכל פעם שנתבונן בהתרגשות עצומה בכל מילה בגמרא, נבין איזו משמעות גדולה וקדושה עצומה טמונה בכל אות ומילה בגמרא הקדושה.

ואז, כשנעצור ונתבונן, וכשבליבנו וברמ"ח אברינו נרגיש שכל מילה ומילה קדושה וטהורה, מלאה סודות וכוונות נשגבות, מדודה ושקולה ומדויקת ברמת הדיוק הגבוהה ביותר, בין במשנה ובגמרא, וגם בראשונים ובאחרונים, אז נוכל לזכות ולגשת ללימוד הגמרא הקדושה.

ככל שהערכתך תגדל אל התורה בה אתה עוסק, ככל שתיגש אליה בכבוד הראוי, כך גם תתחבר ותקנה בה קנייני נעימות ומתיקות. כשתצליח להבין את המסרים שהעבירו אליך לפני אלפי שנים, תחוש סיפוק עז.

כשנתבונן שוב ושוב, וניגש ללימוד בהרגשה עילאית זו, נזכה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, ואז גם נזכה ל'והאר עינינו בתורתך'...

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

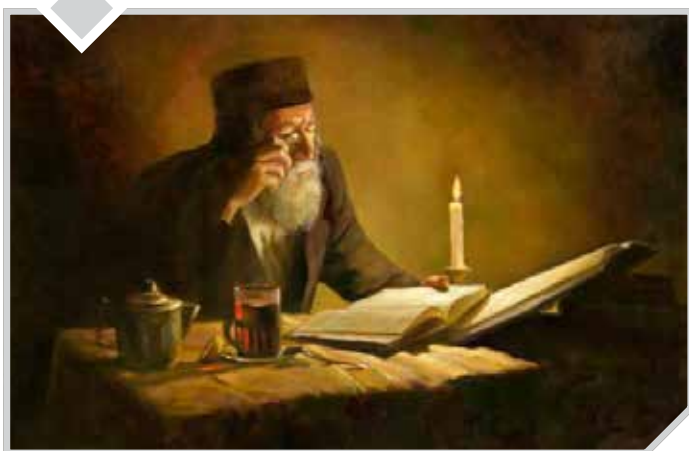
המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**מוקד
גישמאק
לשירותך**

"פעם נכנסתי אל החזון איש זצ"ל, בהיותי כבן 15 בערך. הוא היה מקרב אותי בכל עת מצוא, בגלל אבא שלי זצ"ל, ולכן אמר לי שאני אגיד לו משהו בלימוד. אמרתי משהו בסוגיה של 'סתם נדרים להחמיר', וכמובן שהוא ענה לי במאור פנים ודיבר איתי במאור פנים בסוגיה שבה פתחתי. לאחר מכן שאל אותי איפה אני לומד..."

**עובדות ששמענו מפיו של הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א,
בשולי השיחה המיוחדת שעסקה בנושא ה'גישמאק בלימוד'**

שנים. הוא שמע את הסיפור ואמר לי שהוא זוכר את הסיפור הזה ויכול להעיד עליו, אבל לגבי החלום... מזה הוא לא כל כך התלהב, ואמר לי "אתה יכול לכתוב את כל הסיפור, אבל בלי החלום, את זה אני לא יודע". לאחר מכן סיג את דבריו ואמר לי שאם שמעתי את הסיפור מאמי ע"ה, שהיתה בתו של רבי פסח, אז אולי...

"את הסיפור הזה סיפרתי בכל מיני הזדמנויות, וגם העליתי אותו על הכתב בדברי זיכרון שכתבתי על סבא זצ"ל. היו כמה מבני המשפחה שהעירו לי ואמרו למה צריך לפרסם את זה? למה אנחנו צריכים להודיע לכל העולם כולו שהסבא שלנו היה בהתחלה חלש יותר בלימוד, ורק לאחר מכן נפתחו לו מעיינות החכמה... זה קצת ביזוי לזכרו... כך הם טענו.

"אבל אני אמרתי להם שזו לא בושה. ההיפך הוא הנכון, זה נותן השראה לכל יהודי, לכל תלמיד ישיבה. אם באמת תרצה ותתאמץ, אם תתפלל על זה מעומק הלב, תוכל להגיע הרבה מעל למה שהכוחות הנוכחיים שלך מסוגלים להוביל אותך, כי לא 'פלא מה' דבר, והוא זה שנותן את החכמה לאדם, לא רק בלידתו, גם בשלבים מאוחרים יותר בחיים אפשר לזכות להגיע לדרגות גדולות בחכמה ובידיעת התורה.

"גם החזון איש זצ"ל היה אומר על סבא שידוע לו שהוא לא היה

"בילדותי זכיתי לשמוע מאמי ע"ה, סיפורים רבים אודות זקני, אביה הגאון רבי פסח פרוסקין זצ"ל, רבה של קוברין, ומי שעמד בראש הישיבה בעיר. הסבא היה מרביץ תורה ידוע ומפורסם בדורו. הוא זכה להעמיד תלמידים שהאירו את העולם בתורתם. המפורסם מביניהם בדור האחרון הוא מורי ורבי, רבן של כל בני הגולה, מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.

"אמי ע"ה היתה מספרת שלא תמיד היה אביה גדול בתורה. הוא היה יהודי תלמיד חכם וירא שמים, זכה ללמוד אצל מרנא החפץ חיים ואצל הסבא מסלבודקא. כשרבי איסר זלמן מלצר זצ"ל רצה לפתוח את ישיבתו 'היד החזקה', הוא לקח 14 תלמידי חכמים וסבא היה אחד מהם...

"אבל אף אחד לא צפה לו עתיד כמרביץ תורה גדול. לפרנסתו עסק בשמירה על פרדסים, וגם שלח את ידיו במסחר מעט. בהמשך שימש כמגיד שיעור לתקופה קצרה בישיבה שהיתה אז בעיר פינסק, ולאחר מכן נקרא על ידי הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, לשמש כמנהל רוחני וכמשגיח בישיבת סלוצק. בתחילה סירב אבל לאחר שחלה בנו הוא נדר שאם יבריא הבן יקבל על עצמו את המשרה, וכך היה.

"בעת ששימש כמשגיח בישיבה, שמע פעם קבוצת בחורים מבחירי התלמידים, שהתווכחו בלהט בסוגיא כלשהי, ולאחר שהעמיק מעט במחשבתו הוא העיר הערה. התלמידים לא התייחסו לדבריו, כי הוא לא נתפס בעיניהם כלמזן גדול. זה ממש שבר אותו, והשפיע עליו מאוד.

"עד כדי כך השפיעו עליו הדברים, שהוא פרץ בבכי מטלטל והתייפח שעה ארוכה בתפילה שהקב"ה יאיר את עיניו בתורה. מתוך הבכי המר הוא נרדם, והנה בחלומו אומרים לו משמים שתפילתו התקבלה. עליו להתחיל ללמוד את מסכת בבא קמא, ובזכות תפילתו יפתחו לו מעיינות החכמה. ואכן, כשהתעורר משנתו, החל לעשות חיל בלימודו הרבה מעבר למה שהיה רגיל עד כה, עד שהתפרסם כאחד מגדולי הדור, וכאמור זכה להעמיד תלמידים הרבה.

"במאמר המוסגר אציין שבהזדמנות כלשהי סיפרתי את המעשה הזה לגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל, שהכיר את סבא רבי פסח באותן

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
פועל במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

מחדש גדול, ולאחר מכן נפתחו לו מעיינות החכמה. למה הוא סיפר את זה? כדי שאנשים ילמדו מזה ויידעו שכל אחד יכול!

"אנשים רבים פונים אלי לברר על בחורים הלומדים אצלנו בישיבה, לצרכי שידוכים. קרה ששאלו אותי כמה פעמים אם הבחור הזה יוכל בהמשך להיות מגיד שיעור בישיבה. "אמרתי להם, שזאת שאלה שאני לא יכול לענות עליה. למה? כי כל אחד יכול להיות מגיד שיעור, השאלה היא רק כמה הוא ישקיע ויתאמץ. כמה הוא ישים לב לכל מילה, כמה יהיה אכפת לו מהירידה לעומק הפשט לאמיתתה של תורה. "כי ההקפדה על אמיתתה של תורה, היא היא המפתח להצלחה. זכיתי לשמוע זאת מפה קדשו של מרן החזון איש שהיה משיב את ה"ישרות בלימוד".

"פעם נכנסתי אל החזון איש זצ"ל, בהיותי כבן 15 בערך. הוא היה מקרב אותי בכל עת מצוא, בגלל אבא שלי זצ"ל, ולכן אמר לי שאני אגיד לו משהו בלימוד. אמרתי משהו בסוגיה של 'סתם נדרים להחמיר', וכמובן שהוא ענה לי במאור פנים ודיבר איתי במאור פנים בסוגיה שבה פתחת. לאחר מכן שאל אותי איפה אני לומד, אמרתי לו שבישיבת חברון, אצל המגיד שיעור הגאון רבי אברהם פרבשטיין, שהחזון איש הכיר אותו מבני ברק.

"או אז פתח מרן החזון איש ודיבר בשבחה של ישיבת חברון ובשבחו של הרב פרבשטיין. מה הוא שיבח יותר מכל? את ה"ישרות בלימוד". זה היה נושא שפעמים רבות הוא דיבר איתי עליו, ה"ישרות בלימוד", וגם באותה שיחה אמר לי שרבי אברהם פרבשטיין הוא מיוחד מאוד בעניין הזה ובהקפדה על לימוד ישר, לאמיתתה של תורה: "אצל רבי אברהם תוכל לקנות ישרות בלימוד", אמר לי החזון איש.

"ובאמת יכלו לראות את זה אצל החזון איש עצמו. כמה הוא היה מתייגע בלימוד, למרות חולשתו הרבה, כשהיה שוכב באפיסת כוחות במיטתו, היה מאמץ את מחשבתו בירידה לחקרן של סוגיות. על מה הוא התאמץ? הוא התרכז בחשבון של הסוגיא? בוודאי שלו. את החבון היה ידע היטב, מצעירותו. הוא היה מתאמץ להתייגע ולהבין עד הסוף בפרטי פרטי, ואיך זה מסתדר עם סוגיות אחרות, ולפי כל אחת מהשיטות של הראשונים והאחרונים בסוגיא הזאת ובסוגיות האחרות.

"ומה היתה התוצאה של העמל העצום הזה וההקפדה על הישרות בלימוד? קיבלנו חזון איש!! מתנה כל כך מופלאה לעם ישראל כולו.

"הדברים הללו אומנם נראים לנו מאוד רחוקים, וחלק מהם באמת רחוק מאתנו מאוד בהשגות שלנו, אבל כל אחד צריך לשאוף לשם, ללמוד מהדרך שבה צעדו רבותינו הגדולים, וללכת בדרכם, וכל אחד יכול להיות בעצמו גדול בישראל. כל אחד!!".

בחור נוסף משתף אותנו: כשאני לומד עם החברותא אנחנו לוקחים כל קטע ומבארים כל דבר לפרטי פרטים. בכל קושיה ותירוץ אנו מנסים להבין למה היה קשה ולמה לתרץ דווקא כך ולא אחרת, וכך מגיעים לבהירות ולטעם בלימוד

הדרך שלי ל'גישמאק' | פרק נוסף מהתגובות של קוראי העלון

במצוקה נפשית כלשהי. וייעץ לו הגר"ח בשם אביו הסטייפלר, שיחזור כל יום על העמוד גמ' 5 או 10 פעמים בהבנה, למשך שלושים יום וכך יצליח. (אפי' שלא שאל על הלימוד), וכך באמת היה. ואילו בחור חשוב אחר ממודיעין עילית אומר לנו: כל הבעיה היא כשלא יודעים איך ללמוד, רעיון שראתי בספר כרם יהושע: ללמוד שליש עמוד ולחזור ע"כ בע"פ עם הדינים העולים, אח"כ לחזור על כל הדף בע"פ 3-4 פעמים וכך מבינים יותר טוב את הבסיס, ורק אז ללמוד את התוספות, באופן כזה מבינים את הכל היטב וזוכרים ליותר זמן וזה מביא את החשק ללמוד. והבה"ח זאב קורן ממליץ: לחזור על אותו דף כמה פעמים עד שמגיע לגישמאק גדול.

בהירות

הבה"ח עמוס מהצרי מיבנה אומר לנו: ללמוד בשמחה ולדייק בכל מילה ומילה גם ברש"י ותוס'. זה נותן טעם אחר בלימוד. בחור חשוב נוסף אומר: ללמוד במתינות ובבהירות ובהתבוננות בכל שאלה ותירוץ בגמרא, ואז לסכם, שיהיה לו ברור מה שלומד כאילו הוא בא לבית משפט לטעון.

בחור נוסף משתף אותנו: כשאני לומד עם החברותא אנחנו לוקחים כל קטע ומבארים כל דבר לפרטי פרטים. בכל קושיה ותירוץ אנו מנסים להבין למה היה קשה ולמה לתרץ דווקא כך ולא אחרת, וכך מגיעים לבהירות ולטעם בלימוד.

עוד בחור אומר לנו: לדעת מה הגמ' אומרת! לסכם על דף מה יוצא לדינא מהגמ' (בלי השקלא וטריא), ואפי' לפתוח שו"ע, כי גדול לימוד שמביא לידי מעשה. (ויהיה לו סיפוק בדיעות ההלכתיות). וכמובן גם חשוב חזרות.

הבה"ח יהודה אלחנן מביתר אומר: העצה היא עריכת שפתיים לקרוא בפה ולהסביר ולפרט את פרטי הדינים, ולא רק עם העיניים ולהתחיל אפילו כמה דקות.

סיפוק

אחד הבחורים משאיר לנו: כשלומד מחוץ לסדרי הישיבה גמרא כלשהי שרוצה בדרך שלו, כך יהנה גם ממה שלומדים בישיבה. כך גם ממליץ לנו בחור אחר בשם המשגיח שלו ביש"ק: ללמוד מה שליבו חפץ מחוץ לסדרי הישיבה וזה יתן לו גם ללימוד של הישיבה.

ההודעות בקו המיוחד של הדרך שלי בגישמאק - לא מפסיקות להגיע. לפי הקצב הזה נדמה שמסדרת כתבות קצרה שתכננו עבור מדור זה, נאלץ לסיים עם סדרת ספרים רבת כרכים עבותים של עצות וטיפים מועילים מניסיונם של מאות הקוראים...

ברור הדבר כי נגענו בנקודה רגישה. הרי כולנו, כל בני התורה ובני הישיבה, מחפשים כל ימינו את הטעם המתוק הכמוס בתורה. וכשאנו מצליחים לפעמים לגעת באותה עריבות ומתיקות נשגבה במהלך הלימוד שלנו, הרי שאין יותר מילים לתאר את העונג העילאי שאנו חשים. ואז אנו מבקשים להציע את הטעם המדהים הזה לאחרים, לחברים, ולכל מי שהוגה בתורה. שיטעמו - ויראו כי טוב. ויותר שום דבר אחר בעולם לא יעניין אותם.

ואפשר להגיע לזה. זה החידוש. אפשר, במאמץ קטן, בהחלטה נחושה, אפשר להגיע לזה שוב ושוב ושוב. והדרכים להגיע לזה הן רבות, ולכן החשיבות הגדולה לשמוע אתכם ולקבץ את רעיונותיכם אל מקום אחד. מי ייתן ונזכה בעצמינו לקחת מכאן כלים לטעום באמצעותם מן הטוב המופלא הצפון עבור כל אחד בגמרא הקדושה.

עת לעט

הודעות רבות ניבאו בסגנון אחד, כי דרך מיוחדת להגיע לגישמאק היא דרך כתיבת החידושים. כך אומר לנו הבה"ח אהרן שמואליאן מבני ברק: כל דבר בלימוד שהבחור מתקשה בו, מומלץ שיעלה את קושייתו על הכתב, גם אם לא בצורת סיכום רציני שבו הוא צריך לחשוב על כל מילה, אלא פשוט לכתוב את מה שקשה לו. עצם הכתיבה - כבר 'תסדר לו את הראש' וכשהדברים מסודרים, והוא יודע מה מובן ומה קשה, קודם כל הרבה יותר קל להגיע לתירוץ וליישוב העניין, ושנית, זה גם מקנה לו נעימות ושמחה בלימוד.

כך גם אומר לנו הבה"ח ממודיעין עילית שלא השאיר שם: לכתוב כל חידוש שמתחדש לו בסוגיא, אפי' קטן. וכן הבה"ח יוסף שקאלו שמחדד: כשלומד את הסוגיא היטב, ונתקל בקושיה כלשהי, אפילו קטנה, שירשום אותה בצד ואחרי הלימוד יעיין בכל השאלות שכתב וירחיב את זה לעומק וכך יגיע להנאה בלימוד.

חזרה

בחור חשוב מספר בשם אחד מהמשגיחים בישיבת שערי שמזעות, שביקש פעם ממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א עצה על בחור שהיה

הבה"ח אליעזר חשין ב"ב: צריך להתפלל ולכוון באהבה רבה, כדי להגיע לגישמאק.

בשם המשגיח הרב אליהו קלרמן שליט"א: לישון בזמן, כי כשבחור עייף הוא לא יכול להשיג גישמאק.

אחד הבחורים מצטט מספר מסילת ישרים לקראת סוף פרק ז' עניני הזריזות: "ותראה שאדם... תנועתו הטבעית תהיה מהירה..." ומעיד על עצמו שהזריזות בתנועתו עשתה לו חשק בלימוד התורה, ואולי בגלל זה השו"ע פוסק שירון לבית הכנסת וזה גורם לו הרבה חשק והנאה.

ועוד עצות: ללמוד ברציפות עם חברותא בעל מידות טובות. ללמוד למעשה כשידע דף גמ' טוב ובמיוחד מסכת שלמה, יהיה לו טעם בלימוד. לחשוב על היכי תימצא ורעיונות שלא כתובות בגמרא. והכי חשוב לבכות לקב"ה ולבקש.

בפרק הבא נמשיך בע"ה להציע את עצותיכם המועילות והמקוריות, ובכל הזמן הזה הנכם מוזמנים להמשיך לשגר אלינו את העצות מנסיונכם, (ואם אפשר, להתמקד בעיקר בעצה אחת ספציפית שעזרה לכם. לא לתת לנו רשימה של עצות ידועות) לתועלת ולזיכוי הרבים בע"ה.

האברך הר"ר נתי גרינגרד אומר: ללמוד את הגמ' בפשטות וברגע שנתפס על משהו בלימוד, שיעיין בו לעומק עם המפרשים ובסוף יראה שהם גם מדברים על מה שחשב, וכך ישאב סיפוק מהלימוד ויגיע בע"ה לגישמאק.

הבה"ח שמואל דחבש מרכסים: ע"י שיחשוב ע"כ שהשקעה בלימוד זו השקעה לעולמי עד שלא יכול להימחק לעולם, ירגיש כי צובר הוא אוצרות והסיפוק הזה יביאו לגישמאק בלימודו.

עצות קצרות

הבה"ח ממודיעין עילית ממליץ: להתחיל ללמוד 5 דקות ברציפות בלי שום שאלות ועם תנועות הגוף.

ללמוד עם אדם חשוב שהוא מעריך, מאוד עוזר להנאה בלימוד. בחור אחר אומר: ע"י שמכניס בעצמו קדושה, כך יוצא הסיטרא אחרא ואז מרגיש מתיקות בתורה, (גם ע"י שמירת העינים וכדו') גורם לרוממות וקדושה.

ללמוד בקול ובמנגינה (במגילה דף ל"ב בתוספות למטה). הבה"ח מאיר זיידא מצפת אומר, שכדי להגיע לגישמאק, צריך שיהיה לו את הכלים איך ללמוד.

הבה"ח זאב קורן: שמעתי מהגאון ר' חיים ברמן שליט"א, ללמוד בספר נפש החיים במעלות התורה וכך יהיה לו רצון בלימוד וכמוכן יגיע לגישמאק בלימוד.

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום מוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

"עד היום כשאני מתיישב ליד הגמרא, אני מרגיש טיפש. אני לא מצליח להבין כלום. ניסיתי להשתתף במסגרות לימוד אחרות. תמיד ישבתי שם כמו גולם. כולם מסביבי הבינו מיד ורק אני נשארתי מבולבל וחסר הבנה..."

מה שהיה בגיל 16, נשאר גם בגיל 50, ומה קורה אם בגיל 16 כל חיך היו טעות אחת גדולה?? אם לא תתנער זה יישאר אתך עד גיל 50 ואפילו עד גיל 90... • סיפורו של יועץ המשכנתא.

"משכנתאות זה משהו אחר", הסביר לי מושי. "קודם כל אני לא הייתי הטיפש היחיד. כולם מסביבי היו טיפשים. כולם באו עם אפס ידע מוקדם, ולכן לא הייתי שונה מהם. דבר שני, השווער שלי שילם לי את הלימודים, ולא היו לי ברירות. הייתי חייב, אבל חייב להצליח. לא יכולתי לאכזב אותו אחרי שהוא ככה בטח בי ונתן לי הזדמנות שעליה הוא שילם כסף רב. ודבר שלישי, במשכנתאות השקעתי את כל הראש. למדתי את זה, ואם לא הבנתי אז שאלתי וביררתי, ולמדתי שוב, ואחר כך הלכתי לעבוד אצל יועץ משכנתאות ותיק, נכנסתי לעבוד בתחום, ועם העבודה גם הידע השתבח. רק אחרי כמה שנים העזתי להתחיל לקבל תיקים באופן עצמאי. "יחזק מזה, אני אגיד לך משהו. אולי תחשוב שאני צוחק, אבל זאת האמת. כשהקדוש ברוך הוא רוצה שלבנאדם תהיה פרנסה, הוא נותן לו את השכל להצליח. אני עד היום לא טוב בלימודים גם בתחומים אחרים. אבל בתחום הספציפי הזה הצלחתי, כי משמים נגזרה עלי פרנסה טובה בתחום הזה, והקדוש ברוך הוא נתן לי את הכלים המתאימים".

חמש דקות תמימות כבר עברו מהזמן שבו היינו אמורים לסיים את

לאורך כל הפגישה הטרידה אותי העובדה שהאיש הזה מוכר לי. מוכר מאוד! אני בטוח שראיתי אותו פעם, אבל אני לא מצליח להיזכר מתי.

רגע לפני שיצאתי, כשמחוגי השעון הראו שהנה תם זמן הפגישה שלנו, ובדיוק מדהים כבר היה מושי קרוב להשלמת כל ההסבר אודות הלוואת המשכנתא שהוא מציע לי, ומילוי הטפסים, נזכרתי: "תגיד, למדת בשיבת 'שושנים לדוד', נכון?!"

"כן", השיב לי מושי בהפתעה. "אבל לתקופה מאוד קצרה. למדתי שם בסך הכל שבועיים. איך אתה יודע?".

"גם אני למדתי שם...", אמרתי לו. "אפילו היינו חברותא בסדר שלישי. למדנו אז מסכת 'סוכה'. קוראים לי אלחנן וייס. אתה זוכר?..."

"לא. אני לא זוכר... מעניין! יפה. טוב לפגוש חברים מהעבר", חיך מושי בלוי. "אפילו כאלו שאיני זוכר בכלל...".

"אני זוכר אפילו שסיפרת לי שאתה רוצה לעזוב את הישיבה, כי היא מדי טובה בשבילך", הזכרתי לו. "אמרת אז שאתה לא התברכת בראש ללימודים... שקשה לך עם הגמרא".

החיוך של מושי הפך נבוך מעט: "אני אגיד לך משהו... אני לא זוכר שאמרתי לך את זה, אבל אני זוכר שכך הרגשתי. האמת, אני מרגיש ככה גם היום.

"עד היום כשאני מתיישב ליד הגמרא, אני מרגיש טיפש. אני לא מצליח להבין כלום. ניסיתי להשתתף בשיעורי 'הדף היומי' ובמסגרות לימוד אחרות. תמיד ישבתי שם כמו גולם. כולם מסביבי הבינו מיד ורק אני נשארתי מבולבל וחסר הבנה... בגלל זה עברתי לשמוע קצת שיעורים בטלפון. מה שנכנס נכנס. אני לא יכול לעשות משהו שכנראה לא נועדתי עבורו".

"אבל אני רואה שהפכת ליועץ משכנתאות מצליח מאוד. איך הצלחת לעשות את זה?", שאלתי אותו, "זה גם לימודים לא פשוטים..."

הוא היה טיפש בדיוק כמו כולם, ולכן לא התבייש לשאול שוב ושוב. כבר היו מי שאמרו את זה לפניו. אלפי שנים לפניו: חז"ל הקדושים אמרו "לא הביישן למד"....

הוא היה 'חייב להצליח בלימודים', כדי שלא לאכזב את מי שמימן לו אותם.

וללמוד גמרא הוא לא היה חייב? האם הקדוש ברוך הוא לא מימן לו את הבגדים האוכל ואפילו את החמצן שהוא נושם?

אה!!

לאכזב את הקדוש ברוך הוא זה בסדר, אבל לאכזב בשר ודם זה בלתי אפשרי???

הייתכן???

ומה היתה הטענה האחרונה שלו?

אה, כן... הוא טען שהקב"ה עזר לו להצליח בלימודים כי נגזרה עליו פרנסה בריווח מהעיסוק במשכנתאות....

איי!!

זה כבר ממש כואב.

האם הקדוש ברוך הוא לא עזר לו בלימודי הגמרא???

חלילה מלומר כך. הרי נאמר מפורש "ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", ויש אומרים "כפתחו של היכל".

יהודי נולד כדי לעסוק בתורה. הייתכן שהקדוש ברוך הוא לא יעזור לו? הייתכן??!! מחשבות כאלו גובלות בכפירה רחמנא ליצלן.

מסכן מוישי... אם רק היה יודע כמה הוא יכול היה להצליח בלימודי הגמרא.

האמת?

כולנו מסכנים... אם רק היינו משקיעים בלימוד הגמרא את כל החיים שלנו, זורקים את עצמנו לים התלמוד ומרגישים באמת ובתמים שאנחנו חייבים, אבל חייבים להצליח, חייבים להגיע לפסגות גבוהות עוד יותר, בוודאי שהיינו עושים חיל ומצליחים הרבה יותר.

כי בסופו של דבר, יש עוד מאמר חז"ל שגם אותו חשוב מאוד לזכור: "בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו".

הפגישה. מוישי נבהל כשראה את מחוגי השעון מאיימים לבלוע אותו: "הלקוח הבא בוודאי כבר ממתין מחוץ לחדר", אמר לי בהתנצלות וזירז אותי לאסוף את חפצי ולצאת.

"עוד יצא לנו לדבר הרבה עד שתסיים את ההליך של קבלת המשכנתא", אמר לי, "אז נדבר...".

ואיפה אני?

יצאתי החוצה ובמשך כל היום חשבתי על מה שמוישי אמר לי. זה לא נתן לי מנוח.

אין לו ראש ללימודים, כך הוא טוען, אבל במשכנתאות הוא עושה חיל, ומתפרנס יפה מאוד מתחום שאותו הוא למד, ולא סתם למד, אלא השקיע כל כך עד שהוא נחשב היום לאחד מיועצי המשכנתאות הטובים ביותר בעיר, אם לא הטוב שבהם.

אבל כשאני ניסיתי ללמוד איתו את שלושת ההסברים של הגמרא, למה סוכה שהיא גבוהה למעלה מ-20 אמה פסולה, הוא התבלבל ואיבד ידיים ורגליים.

אז, כשלמדנו בישיבה, הייתי משוכנע שהוא באמת רחוק מלהיות מוכשר, ושהבחור הזה יהיה במקרה הטוב נהג משאית, רק אם הוא יצליח לעבור בשלום את לימודי הנהיגה, כמובן.

יעוץ משכנתאות בכיר!!

איזו שליטה הוא הפגין! איזה יופי הוא תמרון בין מסלולי ההלוואה השונים וידע לומר לי בדיוק מה המעלות והחסרונות בכל אחד מהם, מה אחוז הסיכוי לעומת הסיכון, ובכמה עולה הריבית על כל שנה נוספת של פריסת ההלוואה...

מדדהים!

מה זה אומר?

זה אומר שהוא טעה, ואני טעיתי. יש לו ראש ללימודים. בוודאי שיש לו.

אלא מה?

הוא לא הרגיש טיפש כי כולם באו עם "אפס ידע מוקדם", כהגדרתו.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של אגודת איחוי יחינו
הישיבה

תפסיק לנענע את הרגל, זה מפריע לי להתרכז בלימוד! תזוז קצת הצידה, אתה מסתיר לי את המגיד שיעור!

מה קורה כשאתה עומק להיקלע לעימות עם חבר, ומרגיש שבעוד רגע תפתח לה מריבה קטנה או גדולה?

הרב יחיאל בירנבוים

אחד הניסיונות הגדולים והמצויים ביותר בחייו של בחור הלומד בישיבה הוא ניסיון הווייתור. למעשה, ניסיון זה מלווה את האדם בכל ימי חייו, מהיותו ילד רך בשנים ועד זקנה ושיבה. אבל בישיבה הצורך לוותר אינו מסתכם רק בכמה בני משפחה שעמים עלולים להתפתח עימותים, ועם כמה אנשים מהסביבה הקרובה. הניסיון הוא מדי יום, כל היום, מול כל אחד ואחד מתלמידי הישיבה.

עימותים יכולים להתפרץ בכל רגע. 'הוא תפס את המקום שלי', 'שיסגור כבר את החלון, הוא לא מבין שהמזגן בורח החוצה?', 'למה לקחת את המזלג שהיה ליד הצלחת שלי?', 'אולי תסגור כבר את הדלת, האור מפריע לי לישון', 'תפסיק לנענע את הרגל, זה מפריע לי להתרכז בלימוד', 'תזוז קצת הצידה, אתה מסתיר לי את המגיד שיעור', 'אני הייתי לפניך בתור לטלפון הציבורי, אתה הלכת לטייל, עכשיו תחכה!'

כמובן שהדוגמאות הן רבות, ואין לדבר סוף, אבל הרעיון הוא אותו רעיון. בדרך כלל כל מה שנדרש זה ויתור קטן, קצת גמישות, מעט סבלנות והכל יעבור.

כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצוק"ל היה חוזר בכל עת מצוא על מאמר צדיקים על הפסוק 'זירא מנוחה כי טוב ויט שכמו לסבול', שמי שרוצה לחיות במנוחה, כדאי לו לאמץ אל לבו את מידת הסבלנות: "אז מ'האט סבלנות, גייט אלעס אריבער". כי הווייתור מוליד סבלנות, והסבלנות מביאה בדרך כלל פתרון לבעיה.

סבלנות! זה יעבור!!

אם נרצה להתמקד בדוגמאות שהבאנו, נגלה עד כמה כל הבעיות יכולות להיפתר בווייתור קל ובדרך כלל גם לא מאוד משמעותי. מישוהו תפס את המקום שלך בחדר האוכל? שב במקום אחר! אולי המקום האחר לא יהיה כל כך נוח, אבל גם לריב זה לא נעים. הוא פתח את החלון? אולי קר לו... למה רק לך צריך להיות נעים. גם הוא בנאדם.

לקחו לך את המזלג? כמה זמן ייקח לך לארגן מזלג חדש? 30 שניות... בשביל 30 שניות שווה לריב עם חברים? האם אתה כל כך מחושב במשך כל היום ואינך מפסיד לעולם 30 שניות על דברים של מה בכך?

על אחת כמה וכמה כשהוויכוחים נכנסים גם לשלב העלבונות ההדדיים. זה כבר אסון של ממש. כולנו יודעים מה אמרו חז"ל על המלבין פני חברו ברבים, ובכלל אם נעשה חשבון, סביר להניח שבמקרה שתלבין את פני חברך הוא לא יטמון ידו בצלחת וימהר

להשיב לך מנה אחת אפיים. ייתכן שתצא כמנצח והוא ייפגע יותר ממך, אבל גם אתה תספוג עלבונות. הווייתור יהיה הרבה הרבה יותר נעים ונחמד, וגם יסייע לך רבות ביחסי החברה, ביחסי משפחה ובכל תחום אחר בחיים.

זה המקום לצטט את הסיפור המופלא שסיפר הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל ראש ישיבת טשעבין, סיפור מופיע בספר 'ווי העמודים', ושהובא באחרונה בעלון 'שבת אורה'.

הגר"א גניחובסקי סיפר ששמע מבעל המעשה בעצמו, וכך היה המעשה: לפני השואה היה לאותו אדם אטליז, חנות גדולה לממכר בשר ועופות. בסמוך לביתו החזיק גם לול ענק של תרנגולים חיים, שמשם היה נוטל מדי שבוע את העופות ושוחטן. בכל שבוע היה עורך חשבון מדויק כמה עופות הוציא מן הלול, כמה נמכרו באטליז, ובסך הכל כמה עופות חיים נשארו בלול.

פעם אחת שם לב שחסר עוף אחד מן החשבון, לאחר שבוע נחסר עוף נוסף, ובשבוע שלישי שוב נעלם העוף. כך שבוע אחר שבוע, עד שהחליט לעקוב בעצמו אחר הגנב. הוא התחבא בתוך הלול, והנה באמצע הלילה הגיע קול צעדים לאוזניו. הוא נדרך תיכף, וממקום מחבואו ראה אדם חומק חרש דרך החלון פנימה...

משהסתכל היטב הופתע מאוד לגלות שהמדובר בשכנו הקרוב לביתו, שהיה אדם עני מרוד, איש מדוכדך, שלא היה מסוגל לעמוד בפני הרעב הנורא של בני ביתו, ובלית ברירה 'סחב' בשקט עוף אחד בלבד, ומיד נשא רגליו לחמוק החוצה. אולם ברגע האחרון ממש בטרם יצא החוצה, הבחין פתאום בשכנו בעל הבית המציץ ומסתכל בו ממקום מחבואו... ומרוב פחד ובושה תפס רגליו ונמלט ונס על

נפשו.

להתבייש מפני הגנב

בעל הבית נסער מאוד למראה שכנו, שהתדרדר עד מצב נורא שכזה. הוא ידע היטב שאין מדובר כאן בגנב כלל, שהרי היה באפשרותו באותה גנבה לחמוס שלל רב, ולא נטל כי אם עוף אחד בלבד כדי לתת אוכל לפי הטף שכמעט גוועים ברעב! וכמאמר החכם מכל האדם בספר משלי (ו, ל): "לא יבוזו לגנב, כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב".

והנה יותר ממה שנכלם הגנב משכנו בעל הבית, התבייש בעל הבית משכנו הגנב, בחשבו על הצער הגדול שיהיה לעני זה כשייפגש עמו, שבוודאי יתמלא צער ועוגמת נפש, ותתמלא נפשו בושות מהתנהגותו.

כשראה בעל הבית ששכנו העני מתחמק ומתחבא ממנו בפנים מלאות בושה וכאב מיסור, החליט לעקור את מקום מגוריו מאותה עיר! הוא מכר את כל עסקיו ואף את הלול הגדול, ועבר עם כל בני משפחתו למדינה אחרת רחוקה משם.

והנה לא חלפה לה שנה תמימה מאותו סיפור, ומלחמת העולם השנייה פרצה במלוא עוזה, ואותה עיר שהיתה קרובה אל הגבול היתה תיכף למאכולת אש. מכל יהודי העיר לא נשאר אף אחד בשואה האיומה! כמו גם לול התרנגולים שכלה כולו עד התרנגול האחרון... ואילו זה האיש עם משפחתו שעקר משם ממש לפני המלחמה, כדי שלא לגרום צער ובושת לשכנו הקרוב, היתה לו נפשו ונפש משפחתו לפליטה! הם עלו כולם לארץ הקודש, והקימו משפחות מפוארות דורות ישרים מבורכים.

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

כבוד העלון הנכבד 'הישיבה' מזכר 'אשר שאלת'

ראשית אפתח באמירת תודה גדולה על העלון הנפלא, על כל חלקיו, הוא

מחבק מאוד, ישר כח!

בניעות אספר כי אני בחזר שילב ולמד מצוין בכל הסדרים, ואף מחוצה להם, יש לי ב"ה חברותות מצוינות, שיחייבו אנחנו מצוים היטב כל רגע מהסדר. היחיד איתם מולו ופורה, ואנו משהצאים לסכם סוגיות, אך ישנם בחורים מתמידים פחות [באופן המוטב], אבל ראשית יותר, קולם נשמע בעלון והם מקשים קשיות למצוינות, מפנין ידע רב ומחוייב את דעתם באומדן רב על דברי האחרונים...

תפסנה לי צבאית לי קצת בלה, אני מרגיש שהי"מ אלא הצוות הישיבה מעריכים אותם יותר, ואילו חבריי ואני השוקקים על אימוצו, ממלאים סדרים, נכנסים לכל השיעורים ומסכימים להפילא סוגיא אחר סוגיא, קצת נצחקים מהמרכב אל הפיונות...

המרכב רבה

מה

שלמה יקירי!

ראשית, אצטט את דברי מרנא ה'חפץ חיים' זי"ע ב'שם עולם' ח"ב פ"ו בהערה: "ודע עוד שלפעמים היצר מוסיף לאדם עוד חטא על חטאיו, לבד שמפתהו לבטל מדברי תורה, עוד מפיה בקרבו רוח גאוה, שיחשב את עצמו בלבו לאיש נכבד בעבור רוחב שכלו, שידע להקשות ולפרק ולבחון על חידושי תורה אם הם דברים אמתיים. ובאמת הוא טעות מעקרו, ולמה הדבר דומה? לאחד ממושרתים שהוא ממונה בקנטאר [בנק] גדול על חלוף שטרות, ונעשה על ידי זה מומחה גדול בהכרת השטרות להכיר איזהו שטר אמת, האם יוכל לחשוב בנפשו על ידי זה שהוא עשיר?! הלא יודע שאין לו בקנטאר [בבנק] עצמו מאומה, ורק שהוא בקי להכיר השטרות בין אמת לשקר! והכי נמי בענין זה, דמי שאין בלבו תורת השם ורק שהוא חכם ומבין חידושי תורה של אחרים, האם יוכל להתפאר כי איש עשיר הוא בתורה על ידי זה, אחרי שאין לו משל עצמו כלום?! ויש עצה להתגבר על יצרו והוא שיעמיד נגד תיבה שיש בה ש"ס שלם ויתבונן שאין לו אפילו מסכת אחת מכל הנמצאים שמה שיהא חרות על לוח לבו, ואם כן הוא עני באמת, וכמו שאמרו חז"ל (נדרים

מ"א) 'דדא חסר מה קנה', ואז בודאי יכנע ושב ורפא לו', עד כאן לשון ה'חפץ חיים'.

זהו, אם כן, המבט האמיתי על אותם בחורים שממעטים ללמוד ומרבים להשמיע את קולם, הלא הם כבנקאים שמתעסקים בכסף, אך אינם עשירים...

טבעו של עולם, שהבחור הקולני יותר, מרשים יותר. הרעש שהוא עושה, הקושיא המפוצצת שמעיף לחלל האוויר, נראים כמו גאונות יוצאת מן הכלל, ומשאירים עליו חותם של 'למדן' בעיני כל שומע. אך אל לנו להתרגש ולהלך שולל אחרי הקולות והברקים, נחפש את נקודת האמת, והיא בדרך כלל חבויה ושקטה, מוסתרת ורגועה, שרק הרגישים לאמת ימצאו אותה ויתפעלו מיופייה הזך והטהור.

התיאור שלך על ידיך ה'למדנים' שקולם הרם נשמע, מזכיר לי את התנהגותו של 'ראובן', איש עסוק מאוד, וכשהוא צריך להשתתף בחתונה של ידיד קרוב, כזה שמן הראוי היה שיהיה שם זמן רב, הוא מופיע באמצע הריקודים, נכנס למרכז המעגלים בביטחון רב, כמי שכבר היה כאן מהחופה, רוקד בהתלהבות מול החתן, ולאחר כמה תנועות מוחצנות היטב, הוא נוטל אליו את החתן ומקפץ עימו לעין כל. כל הטקס הזה נמשך דקות ספורות, ובסיומן מסתלק ראובן מן האולם באלגנטיות, ומשאיר אחריו רושם כאילו הוא היה כל החתונה ואירגן את כל הריקודים.

אכן השקר בולט יותר, ופעמים אף מרשים יותר. האמת מוסתרת, ונגלית רק למי שמעריכים אותה, ומשכילים לזהותה בין נבכי הדמיון ותעלולי השחקנים.

בתואר 'למדן' זוכה בראש ובראשונה מי שלומד. ה'חפץ חיים' היה אומר: "כשם ש'גזלן' הוא אינו מי שיודע לגזול, אלא מי שגזול, כן 'למדן' הוא אינו מי שיודע ללמוד, אלא מי שלומד". גם הר"מ ושאר אנשי הצוות מעריכים יותר אותך ואת המתמידים, אלא שפעמים קולותיהם של הרעשנים מבקשים תגובה יתירה מהשקט והרוגע של המתמידים...

שלמה היקר!

לך בכוחך והמשך לשבת וללמוד באמת, כטבעך! אינך זקוק להצגות כאילו אתה 'למדן', כי אתה באמת לומד. אינך נצרך ליחצנות מזויפת כאילו אתה מבין בלימוד, כי אתה זוכה לסכם סוגיות ומשנתך סודרה. את הכבוד המגיע לך תקבל אולי יותר מאוחר, אבל הוא יהיה אמיתי, כי 'סוף הכבוד לבוא'....

צריך עיון

במסכת מדות (פ"א מ"ב) איתא "איש הר הבית היה מחזר על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקין לפניו וכל משמר שאינו עומד, אומר לו איש הר הבית שלום עליך, נכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות היה לו לשרוף את כסותו". ובפ"י הרא"ש שם כתב וז"ל: "ואין כאן משום בל תשחית משום דהפקר ב"ד היה הפקר" ויש להקשות, ומה בכך שהוא הפקר וכי אין איסור בל תשחית בדבר הפקר, וצריך עיון

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

המה מלאכות" שהם ג' מילים וס"ה שישים ושלושה. הבחח"ח ישראל מימון רצא לחדש דשישים לאו דווקא, וכמו דאיתא גבי מלקויות "ארבעים יכנו לא יוסיף" ובפשטות הכוונה לשלושים ותשעה וא"כ ה"נ כאן.

הבחח"ח רפאל שלמה דוד היא לפרש עפ דברי הגרמ"מ שכתב שהכוונה רק שלא פחות אבל אין הקפדה על יותר.

הבה"ח עקיבא עגמי כתב, דאפשר דשישים קאי רק על הכללים ולא על כל המסכתות וכדמשמע קצת מהקדמת המנח"ח. ובשם הגר"א מטו דשישים מסכתות יסודן באיסור דאורייתא והשלשה הנוספים יסודם באיסור דרבנן וע"כ לא נחשבו.

ישר כח לכל הכותבים כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם... כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

בהגרלה על ספרי קודש

בהוצאת דרשו זכו:

הבחח"ח אברהם זכאי בני ברק, שמעון קליין ירושלים

הקושיה החודש נשלחה ע"י הבחור מאיר דביר נ"י, ניתן לשלוח שאלות למערכת, השאלות המובחרות יתפרסמו במדור זה

תשובות לגיליון שעבר

במדרש חזית על שיר השירים (פ"ו ס"ט) על הפסוק ששים המה מלכות, מבואר שאלו הם ששים מסכתות של הלכות, וכן הוא בתנחומא (פרשת קורח סימן י"ב), וכן כתב בהקדמה לספר החינוך.

אמנם כשנחשב את כל המסכתות של ששה סדרי משנה שבידינו נמצא שישים מסכתות, וצריך עיון

הבחח"ח אפרים רוטנברג, אמוץ מהצרי, מרדכי מנחם מנדל שפירא, אברהם צבי טרויבע, מרדכי אליהו סלוטש, שמעון קליין, דוד יואל ויינפעלד, מאיר אהרון סממה, אהרון ספייערט, יוסף חיים כהן, שמואל אליעזר קהת, פנחס מנדלסון, שאול פיוטינקא ועוד, הביאו את דעת הרמב"ם בהקדמה לפה"מ (הובא בחת"ס תשובה ס"ד, וכן שו"ת יהודה יעלה להגר"י אסאד). וכן הוא ג"כ פשטות דעת התוס' שג' הבבות, קמא, מציעא ובתרא, כולם חדא מסכתא הם, ובר"מ הוסיף דגם אבות אינה נחשבת שאינו כוללת הלכות. וא"כ הווי ששים מסכתות.

הבחח"ח דוד יוד, אהרון שרוור, לב הארי הירשפרונס, שמחה גילקרוב, אהרון בוקובזה ועוד, הביאו בשם החיד"א (הביאו השדה חמד ועוד) שג' בבות אחד הם וכן מעשרות ומע"ש חדא מסכתא היא.

בדומה לזה הביא הבחח"ח נח צבי מרקוביץ, אברהם זכאי, אשי דויטש, אליעזר קיפניס, אריאל דוד יצחק אליהו, ישראל מאיר אליהו ועוד, דמסכת אבות אינה משנה, שהיא רק דברי מוסר ואין בה הלכה.

הבחח"ח משה ברונר כתב שאפשר דמחשבים גם המלים "שישים

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

אחד הדברים שהדור שלנו צריך ללמוד הוא, לא לפול לזרועות הייאוש. גם אם קרה מה שקרה, והאדם ירד חלילה לאן שירד, צריך לזכור שעדיין אנחנו בנים למקום, והקב"ה הוא אבא שלנו, וכאב רחום וחנון הוא מרחף תמיד על גוזליו, וגם אם חטאו נגדו, הוא עדיין רוצה בטובתם, ורוצה שיבואו אליו ויחסו בצל כנפיו, בשמחה ובטוב לבב

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על הדרך הנכונה בעבודת ד'

'אתם יודעים למה אני רוקד, למרות הצער הגדול שאני נתון בו? אמר הקשיש; מפני שעכשיו אני יודע שהחל מהיום, אניח תפילין כשרות!!! אם לא הייתי מוסר את התפילין לבדיקה, יתכן שהייתי הולך מן העולם בלי מצוות תפילין!!! נו, האם על דבר כזה לא צריך לרקוד?---

מהלך כל כך בריא ומתוקן!

מה רב הוא הלך שבני הדור שלנו צריכים ללמוד מתגובתו של הקשיש ההוא! הלא אף אחד אינו חולק על כך שמי שלא הניח תפילין כשרות עד גיל 80, צריך לעשות תשובה על כך... ויפה שעה אחת קודם... הלא מדובר כבר בגיל מתקדם, ואיש אינו יודע מה ילד יום...

הכל נכון! אבל דווקא ברגע זה שבו מקבלים את התשובה הכל כך נוראה על המילה החסרה, ודווקא עכשיו כשהיצר עלול להשתלט עלינו ולהכניס בליבנו מחשבות של דכאון, שבהן השי"ת מואס יותר מכל דבר אחר, זה הזמן לפתוח בריקוד, ולשמוח עד אין קץ, ולזכור שהחל מהיום התפילין שלנו כבר יהיו כשרות ומהודרות!

זה מהלך כל כך בריא ומתוקן! כך צריך להתנהג בנו של מלך מלכי המלכים! לא להביט יותר מידי על העבר, אלא לקבל על עצמו לפתוח, החל מרגע זה, בהתחדשות של ממש, שתרענן אותו ואת כל עבודת הקודש שלו.

זו היא עבודת האדם! להסתכל אך ורק על העתיד, ולהשתדל לתקן, ולשכוח, את מעשי העבר העלולים לגרום לו לכרה- שחורה.

(מתוך הספר 'מצוות בשמחה', בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

התבוננות בניסים שנעשו ע"י השי"ת במצרים, מלמדת אותנו עד כמה מורכב היה כל נס ונס מפריטים רבים, שכולם 'תוכננו' על ידי הבורא יתברך, ואז גם הזכירה וההודיה על הניסים, תהיה מתוך שמחה והלל, בראותנו את גודל האהבה של השי"ת לבניו.

....דווקא במקום בו השי"ת מצווה אותנו על זכירת נסיו ונפלאותיו, אנחנו רוצים להתעכב על כך שיש מקרים שבהם מצווה האדם לשכוח! למחוק את כל מה שהיה, ולהתחיל מחדש.

ואם יש זמנים בהם נדרש האדם לזכור, הפעם השי"ת רוצה ומייחל שבנו החביב ישכח, פשוט כך, מכל מה שעבר עליו.

אחד הדברים שהדור שלנו צריך ללמוד הוא, לא לפול לזרועות הייאוש. גם אם קרה מה שקרה, והאדם ירד חלילה לאן שירד, צריך לזכור שעדיין אנחנו בנים למקום, והקב"ה הוא אבא שלנו, וכאב רחום וחנון הוא מרחף תמיד על גוזליו, וגם אם חטאו נגדו, הוא עדיין רוצה בטובתם, ורוצה שיבואו אליו ויחסו בצל כנפיו, בשמחה ובטוב לבב.

כל מי שמתמצא ולו קמעה בהליכי הרוח של הדור שלנו, יודע שבמצב כזה, כשהאדם מצר על חטאיו, ואינו מסוגל לפרוץ את החומה המעיקה עליו, הדרך הטובה ביותר היא לשכוח את כל מה שהיה עד עתה, ולהחליט שאנחנו פותחים דף חדש! מעכשיו, כך אנחנו צריכים להחליט, נשתדל לרצות את קוננו, ונלך בדרכיו, ונעשה כל אשר ציווה. בהקשר זה, שמענו באחד ממכוני הסת"ם בבני ברק סיפור מופלא שאירע בתקופת הטרומם מחשב, כשעבודת ההגהה על ספרי התורה, התפילין והמזוזות, נערכה רק ע"י מגיחים בשר ודם, ולא באמצעות המחשב.

יום אחד הגיע יהודי כבן 80 למכון הסת"ם ומסר את תפיליו לבדיקה. עד מהרה התברר שבתפילין של ראש היתה חסרה מילה, וכל המגיחים שבדקו במשך השנים את התפילין לא גילו זאת. במילים אחרות: ברגע זה נודע ליהודי שלנו שמעולם לא הניח תפילין!

ראשי המכון לא ידעו כיצד להודיע על כך ליהודי הקשיש. הרי הוא עלול להתעלף בו במקום! והנה, היהודי מגיע לקבל את התפילין בחזרה, וכשהוא שומע את תוצאות הבדיקה, הוא פורץ ב...ריקוד נלהב. 'היינו בטוחים שמרוב הצער ההלם שאחזו בו, האיש פשוט יצא מדעתו', אומרים לנו ראשי המכון. אבל לא חלפו כמה שניות והם ידעו שלא הבינו נכון, ולא ירדו לסוף דעתו.

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה